REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Numĕr de Duminecă 51).

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 coróne. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 281.—Anul LXV. Brașov, Duminecă 22 Decemvrie 1902.

Un cuvênt către cetitori.

La capĕtul anului venim a adresa cetitorilor și amicilor fóiei nóstre câte-va cuvinte de mângâiere pentru trecut și de încuragiare pentru viitor.

O facem fără temere, că se va găsi cineva, care sĕ dică: Tot așa v'ați mângâiat și v'ați încurajat de deci de ani și la ce ați ajuns?

Scim că se află între noi Românii mulți de aceia, cari în nepriceperea séu ușurătatea lor sunt de părere, că poporul nostru a suferit și s'a luptat destul în veacurile trecute și până în diua de adi, și că prin urmare ar fi timpul sĕ înceteze odată nĕcazurile și suferințele sale.

Cine n'ar dori acésta? Care dintre noi n'ar fi vesel și fericit de-a vedé împlinindu-se cu o oră mai curênd aspirațiunile nóstre de egală îndreptățire națională?

Dér este scris în cartea destinelor, că libertatea și egala îndreptățire națională șĭ-o póte câștiga un popor numai prin jertfe și lupte îndelungate, care sĕ-l facă vrednic de posesiunea acestor mari bunuri.

E drept, că poporul român din Ardeal și până la Tisa a îndurat veacuri întregi cea mai mare apĕsare și persecuțiune sub jugul iobăgiei, dér prea mic era numĕrul acelor bărbați zeloși din sinul sĕu, cari, simțind adênc nedreptatea și umilirea, sĕ aibă priceperea și curagiul de a lupta pentru liberarea lui.

Nobilimea de origine română a părăsit cu încetul causa poporului și s'a înstrĕinat de el. N'a fost dér cine sĕ pórte stégul și sĕ conducă lupta de emancipare, până-ce provedința nu a dat poporului pe marii apostoli ai românismului.

Propovĕduirea acestora a deșteptat simțul și consciința națională în modul cel mai îmbucurător și printr'asta s'a deșteptat și simțul de jertfă pentru causa cea mare și sfântă a poporului. Însĕ vremurile și împrejurările nu s'au schimbat până înainte cu 54 de ani și și după aceea au rĕmas destul de vitrege pentru Români.

A crede dér, că suntem aprópe de țintă și nu mai trebue sĕ ne încordăm așa de mult puterea de jertfire, ar însemna, că nu voim a ne mai da silință de ajuns pentru a ne asigura isbênda finală, ar însemna că s'a slăbit consciința națională în noi și că nu mai avem încredere în puterile nóstre.

Sĕ spunem drept, că, décă esistă adi pe alocurea asemenea șovăire în sinul inteligenței nóstre române, una din causele de căpetenie este efectul demoralisător, ce l'au produs, încercările intrigei strĕine de a ne desbina și învrăjbi, slăbind tot-odată legăturile de solidaritate dintre noi.

Din norocire aceste încercări deși ne-au adus mari stricăciuni, n'au putut sĕ-și ajungă scopul.

Și nu și-l vor ajunge nici în viitor pe câtă vreme toți Românii de inimă vor fi conscii de marea lor îndatorire națională, de a nu slăbi și șovăi nici un moment în continuarea luptei pentru libertatea și egala îndreptățire națională a poporului român.

Diarul nostru întră în anul al 66-lea de la înființarea sa. Viața sa n'a fost decât o continuă stăruință și luptă pentru deșteptarea, luminarea și apĕrarea drepturilor națiunei române.

Décă prin trei generațiuni, prin mai multe epoce de cele mai grele, organul nostru a putut ajunge aci unde este, o pază neadormită în desvoltarea culturală și națională a poporului român, acésta are a-o mulțumi înainte de tóte încrederei ce au avut'o și o au conducĕtorii sĕi în puterea și viitorul elementului român, încredere ce le-a ușurat sarcina stăruințelor și luptelor atât de îndelungate.

Am simțit și am sciut, că drumul ce avem sĕ-l percurgem cu toții va fi încă forte lung și anevoios și de aceea n'am alergat cu limba scósă în ideia greșită, că ținta ne ar fi aprope, nici n'am nebunit pe alții cu asemeni ademeniri, ci ne-am urmat mersul mai cumpĕtat și mai sigur, îmbărbătând pe conaționali sĕ nu-și pérdă răbdarea și sĕ fie tari în speranță.

Unde eram noi adi, décă consciința națională ar fi fost mai deșteptă în poporul nostru și décă acesta ar fi înțeles mai bine chiemarea cea mare ce o are pressa în mijlocul sĕu?

Ceea ce nu s'a făcut în trecut, póte sĕ se facă în viitor. Românii de inimă vor înțelege, că numai punênd cu toții umĕr la umĕr și sprijinindu-ne reciproc din rĕsputeri, putem ajunge la ținta dorită.

Cetitorilor salutare și sĕrbători fericite!

Revista politică.

Lucruri mari și însemnate s'au întâmplat sĕptĕmâna acésta în Viena. Căpeteniile celor două guverne dualiste, ungar și austriac, au hotărît asupra sorții legăturei economice dintre Ungaria și Austria, asupra așa numitului pact vamal, ér miniștrii de esterne a două mari împĕrății (Rusia și Austro-Ungaria) s'au sfătuit cu privire la sórtea Macedoniei.

Cinci ani de dile s'a vorbit și s'a scris neîntrerupt despre problema cea mare a pactului, a cărei deslegare nu s'a putut face, decât abia în ajunul anului 1903. In césurile din urmă ale anului 1902, după străduințe, lupte și svêrcoliri cumplite, *s'a încheiat pactul*, adecă guvernele din Budapesta și Viena s'au înțeles cum s'ar dice, au venit în clar unii cu alții și s'au învoit. Ințelegerea și învoirea acésta ar fi fost însĕ cu neputință, décă Coróna însăși nu șĭ-ar fi pus în cumpĕnă totă voința și energia, pentru-ca sĕ împace neînțelegerile și sĕ se afle un drum de scăpare, fără ca sĕ capituleze unii înaintea altora și fără ca din lupta acésta unii sĕ iesă învingĕtori, ér alții învinși. Așa a spus cel puțin ministrul president Coloman Szell în vorbirea cu care a rĕspuns la gratulațiunile, ce 'i le-a adus partidul sĕu cu ocasiunea anului nou. Se dice, că interesele Ungariei n'au suferit nici o știrbire și că din parte-i Ungaria n'a jertfit nimic de hatârul pactului. Tot așa se laudă și conducĕtorii politici din Austria. Ar fi mai rĕmas acum întrebarea, décă afacerea pactului s'a resolvit definitiv, căci și de astă-dată numai guvernele s'au înțeles între sine. Ce vor face însĕ parlamentele? Își vor da și ele aprobarea și concursul la ceea-ce s'a făcut în Viena? Dieta din Pesta o va face de sigur, căci Col. Szell dispune de majoritate sigură. E neîndoios însĕ, că parlamentul vienes nu va vota și nu va primi pactul, ce s'a încheiat între guverne, așa că ministrul president Koerber va fi silit sĕ-și ia din nou refugiu la §. 14 din constituțiune, adecă va octroia ceea-ce nu se póte resolvi în „Reichsrath“.

Diarele unguresci oposiționale sunt nemulțumite de ceea-ce s'a făcut în Viena. Ele dic, că Szell s'a reîntors și de astă-dată din Viena fără garanția, că și în Austria pactul va fi primit pe cale legală parlamentară. Ele profetesc lui Coloman Szell, că n'are sĕ se alégă nimic nici din acest pact, câtă vreme el nu se face pe cale firéscă.

*

Am dis, că pe când în Viena căpeteniile celor două guverne dualiste hotăriau asupra sorții pactului, miniștrii de esterne a două mari împĕrății se sfătuiau asupra sorții Macedoniei. E vorba de visita ministrului rusesc al afacerilor esterne *Lamsdorff în Viena* și de conferențele, ce le-a avut cu ministrul comun al afacerilor esterne austro-ungar contele *Goluchowski*. Trei dile a petrecut Lamsdorff în Viena. In timpul acesta el a făcut visite la Maj. Sa monar-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Nóptea Crăciunului.

Tot ninge-afară liniștit,
Și 'n casă arde focul,
Ĕr noi pe lângă mama stând
De mult uitarăm jocul.
E nópte. Patul e făcut
Dér cine sĕ se culce?
Ĕr mama ne spunea de Crist,
Cu glasul rar și dulce,
De Crist, cum s'a născut în frig
In ieslea cea săracă,
Cum boul peste el sufla,
Căldură ca sĕ-i facă;
Cum au venit la ieslea Lui
Păstorii de la stână
Și îngerii cântând din cer,
Cu flori de mĕr în mână.
Și-audi! Rĕsar cântări acum
Departe 'n zare-albastră,
Și vin mereu, și-apoi s'opresc
La noi, pe sub ferĕstră;
Noi stăm cu ochii pironiți,
Și fără resuflare,
Sunt îngerii veniți din cer
Cu sfânta lor cântare.
Ei cânt' așa de 'nălțător
Cântări de biruință!
Și-audi-i, cum se plâng acum
De-a lumei necredință.
De spin, de cruce, de judei....
Dér s'a deschis mormêntul
Și Crist acum e dus în cer
Și judecă pămêntul.
Și sfânt fior ne străbătea
Și nu vorbiam nici unul —
Sĕrac ne-a fost, dér sfânt și drag
In casă-ne Crăciunul!
Ĕr când târdiu ne biruia
Pe vatra caldă somnul
Vedeam prin vis tot flori de mĕr
Și 'n față mic pe Domnul!

G. Coșbuc.

Singura palmă.

Ne aflam împreună trei prieteni buni într'o sĕră liniștită, călduță de Crăciun. Cu dragostea veche ce-o aveam unul pentru altul, vorbiam în de noi de copilăria nóstră, de iubire, de lume.

Prodan, cel mai tînĕr și mai tăcut dintre noi, arare-ori punea și el câte un cuvênt, cu ochii duși departe, retras, privea cum alunecă molatec fulgii de zăpadă de-alungul ferestrii luminate, cum se așéză pe pemêntul uscat, fără sgomot, ca pe un covor.

— Uite, par'c'a fost eri..

Cu două degete își săltă unda de pĕr negru ce-i acoperea fruntea ca o aripă frumósă de corb, și încet, cu glasul aprópe tremurat începù:

— Voi, dragii mei, m'ați cicălit în tot-deuna pentru firea mea sfiiciósă, mai mult închisă, mi-ați bănuit că ocolesc póte dinadins trecutul meu, ca ceva care ar ascunde vre-o pată, vre-o rușine. Vedeți astă-séră, în mijlocul vostru, nu sciu de ce mĕ simt altfel, mĕ simt mai apròpe de sufletele vóstre, vĕ înțeleg mai bine, vĕ iubesc cu altfel de dragoste, ca și când n'aș mai fi eu feciorul pădurarului din Stelișóra, „țĕrănoiul“ de odinioră, care s'a presentat la concursul de bursier îmbrăcat românesce, netuns și cu opinci în picióre... Și étă, vĕ spun și eu ceva din copilăria mea, un lucru neînsemnat, o prostie décă vreți, care însĕ mi-a rĕmas adênc întipărită și nu puțin va fi contribuit la hotărîrea firii mele.

Căsuța nóstră se află în códa satului, între drumuri, sub o măgură. După ograda sĕracă și întinsă cât ai întórce în loc o căruță, drumeții pricepeau lesne traiul nĕcăjit ce înfiripa o biată gospodărie nevoiașă, legată cum numai Dumnedeu scie. Intr'un țarc părăginit, cu învălitóre nouă, ai noștri din buna îngăduire a boerului Iancu Roșu, și-au putut face un cuibuleț — aședare mai statornică în coborîrea lor silită din dealurile Sibiiului. Acolo, între surcele mirositóre și betelii de teiŭ albe, lucii ca mĕtasa, acolo, m'am născut eu.... Țin minte cât eram de mic, de pipernicit și uscat la față și negru ca bóba de neghină. Bolnăvicios, luni întregi stam cocoloșit în fundul patului, cu urechea lipită la păretele ce ne despărțea de coșarul de alături, o ghióce vremelnică unde erna vaca nóstră și „Codița“, o capră sură și pitică de neam, adusă în desagi de la munte. Voi nu înțelegeți, nu vĕ dați séma cât farmec și ce duiósă poesie e 'n sgomotul surd al córnelor, ce se lovesc ușor

chul, la moştenitorul de tron şi la diferiţi bărbaţi de stat. Obiectul în jurul căruia s'au învêrtit consfătuirile între Lamsdorff şi Goluchowski a fost situaţia neliniştitóre din Peninsula balcanică, mai ales însĕ din Macedonia. Nu se cunósce încă resultatul acestei visite. Se asigură însĕ, că cei doi miniştri îşĭ vor comunica planul, ce l'au alcătuit cu privire la Balcanĭ, puterilor semnatare a tractatului din Berlin. Guvernele acestor puterĭ vor îndruma pe ambasadorii lor din Constantinopol sĕ se sfătuéscă asupra modalităţilor şi mijlócelor prin carĭ sĕ se întroducă reformele în Macedonia. Rusia şi Austro-Ungaria s'au înţeles, ca sub nicĭ un pretext sĕ nu intervină cu forţă armată. Se mai afirmă, că puterile vor trimite Turciei o notă colectivă, în care vor cere întroducerea reformelor.

Într'aceea Turcia, sub presiunea visitei lui Lamsdorff în Viena, a trimis ordine tuturor valilor, ca sĕ pedepséscă cu rigóre tóte faptele criminale comise în contra creştinilor şi sĕ întrebuinţeze tóte mijlócele pentru susţinerea ordinei şi liniştei în provinciile locuite de creştinĭ. Acestui pas al Sultanului nu i-se prea dă credĕmênt, şi de aceea Sultanul va audì cuvinte aspre din partea Rusiei şi Austro-Ungariei.

Lamsdorff a plecat din Viena alaltăerĭ séra, mergênd spre Petersburg.

*

Unei foi vienese i-se comunică din Belgrad, că în curênd *în Serbia se vor întîmpla schimbărĭ* însemnate. Skupştina sêrbéscă va codifica cestiunea succesiunei la tronul sêrbesc. Printr'un paragraf se va dispune că moştenitorul tronului nu póte sĕ fie decât copil de parte bărbătéscă. Se mai spune, că senatul sêrbesc va fi desfiinţat, fiind că activitatea lui de până acum n'a corĕspuns aşteptărilor şi a fost numai o piedecă în calea guvernului.

Banffy şi Nemţii din Ungaria.

Cetitorii noştri sciu, că fostul ministru president br. Desideriu *Banffy* a publicat anul acesta o lungă serie de articole în *cestiunea naţionalităţilor*. Neavênd ceva mai bun de făcut, Banffy s'a pus sĕ facă politică — pe hârtie, şi se construéscă tot pe hârtie mult visatul „stat naţional maghiar unitar." Dilele trecute a scris érăşĭ un articol despre *„cetăţenii maghiarĭ de limbă germană"*.

Dice Banffy, că lupta cea mare dintre germanism şi slavism nu se póte da, decât pe teritoriul Ungariei. In lupta acésta interesele germane au neapĕrată trebuinţă de un puternic „stat naţional maghiar unitar". Numai un astfel de stat póte asigura tronul pentru dinastie, care astădĭ este germană, dér care trebue sĕ devină maghiară.

Sunt bărbaţĭ de stat maghiarĭ — dice Banffy — carĭ cred, că interesele maghiare ar fi mai bine asigurate printr'o amiciţie cu Slavii. Banffy nu e de părerea lor. El crede, că viitorul Maghiarilor e mult mai bine asigurat în tabĕra germană. Dér altceva îl supĕră pe el. In timpurile mai vechĭ — dice — elementul german se contopia sistematic în elementul maghiar. Adĭ însĕ nu este aşa. Adĭ Germanii luptă demonstrativ în contra maghiarisării.

Bine bine, mĕi Nemţilor — dice Banffy — dér nu vedeţĭ voi, că totuşĭ „nu vĕ puteţĭ susţiné fiinţa vóstră germană şi că vĕ contopiţĭ repede, repede la nord în slovăcime, la sud în românime şi mai pe sus de tóte în elementul român din Ardeal, care servesce interesele slave?".

No ke tare-i minunat, Banffy ăsta!

Dér sĕ vedem ce mai scie sĕ spună fostul minstru-paşă.

„Pe pămêntul acesta (adecă în Ungaria) ca şi în trecut, aşa şi în present Nemţii nu pot sĕ esiste esclusiv ca Nemţĭ, şi totuşĭ ei *nu vor se devină maghiarĭ.*" O mare prostie fac ei, când în lupta raselor nu-i trage inima cătră Ungurĭ, cu tóte că *„statul naţional maghiar unitar are neapĕrată nevoie de contopirea Nemţilor*, ér marele interes german are trebuinţă (!) necondiţionată (!) de un stat naţional maghiar unitar."

Banffy se miră, că „proştii" de Nemţĭ nu judecă tot aşa ca şi el şi nu vréu sĕ cugete la fel cu representanţii şovinismului, ci iau posiţie contra „gândirii naţionale", ce-l frămêntă pe dumnialui diua şi nóptea.

Noi la rêndul nostru ne mirăm, că se găsesc ómenĭ, carĭ sĕ-l asculte şi sĕ-l aplaudeze, cum a făcut mai deunădĭ o fóie kossuthistă, care îşĭ esprima regrete adêncĭ, că nu mai e Banffy la putere, ca sĕ reglementeze el naţionalităţile, cum i-a reglementat şi i-a băgat în rĕcorĭ chiar pe domnii kossuthiştĭ la alegerile, ce le făcuse înainte de a se rĕsturna de pe fotoliul ministerial.

SCIRILE DILEI.

— 21 Decemvrie v

Parastas. Mâne, Duminecă 22 Decemvrie st. v. între órele 10—10½ se va oficia în biserica sfintei Adormirĭ din Cetatea Braşovului un parastas pentru odihna sufletului rĕposatului *Dimitrie I. Frigător* (fost comerciant în Galaţĭ, România), care a dăruit bisericei din cetate un policandru mare şi un rênd de vestminte preoţescĭ, ér prin testament a lăsat o fundaţiune acestei bisericĭ. On. d-nĭ parochienĭ sunt rugaţĭ a lua parte la parastas, *Braşov*, 21 Dec. 1902. *Oficiul parochial din Cetate.*

Filiala „Albina". Noul dirigent al Filialei „Albina" din Braşov, d-l advocat Dr. *Nicolae Vecerdea*, fost secretar al „Albinei" din Sibiiu, a fost întrodus în post în 1 Ianuarie st. n. de către delegatul special al direcţiunei, d-l Petru *Nemeş*.

Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, va da la Ateneul Român, Sâmbătă 21 Decemvrie a. c., órele 9 séra, o serată artistică şi literară cu binevoitorul concurs al d-şórelor Zina de Nori şi Elodia Coandă, al d-şórei Margaretha Coreni-Zosima etc. D-l George Panu va ţiné o conferinţă tratând despre: „Ideia de stat şi ideia naţională".

Principele Ferdinand în Ploescĭ. Principele Ferdinand al României a fost la Ploescĭ spre a inspecta trupele din garnisónă. Principele moştenitor a fost întêmpinat la gară de persónele oficiale şi de un fórte mare numĕr de locuitor, carĭ i-au făcut o primire entusiastă. Gara din Ploescĭ era frumos împodobită, precum şi tot drumul. A. S. R. scoborându-se din tren, trupele au dat onorurile militare, apoi principele Ferdinand le-a trecut în revistă. De la gară principele moştenitor a plecat la casarma regimentului de călăraşĭ, însoţit de ofiţerii superiorĭ şi persónele oficiale Pe tot parcursul până la casarmă, principele a fost salutat cu entusiasm de populaţia oraşului, care era înşiruită pe trotaore. La órele 12 principele moştenitor s'a dus la cercul militar, însoţit de ofiţerĭ, unde a luat dejunul, ér la órele 3 a plecat din nou la casarma călăraşilor, unde a continuat inspecţia. Séra la órele 6 A. S. R. s'a reîntors la Bucurescĭ.

Reuniunea meseriaşilor românĭ din Budapesta. Dumineca în 21 Dec. meseriaşii români din Budapesta au ţinut adunarea generală spre a desbate proiectul de statute şi a-l înainta la ministeriu spre întărire. D-l D. Birăuţiu înaintéză adunării statutele, carĭ se cetesc din punct în punct şi se desbat. Primindu-se statutele, presidiul e însărcinat a le înainta cât mai curênd la ministeriu spre întărire. La urmă au luat cuvêntul mai mulţĭ meseriaşĭ îmbărbătându-se unii pe alţii şi vorbind despre frumósele idei ce voesc a realisa după întărirea acestor statute.

Doctoratul în drept la universitatea din Bucurescĭ. D-l Spiru Haret, ministru de culte şi instrucţie publică, a avut dilele din urmă mai multe convorbirĭ cu profesorii universitarĭ, în vederea creărei doctoratului în drept la universitatea din Bucurescĭ. Ministrul a admis în principiu crearea acestui esamen superior şi a însărcinat pe d-nii N. Crătunescu, decanul facultăţei de drept, Şt. Şendrea şi C. Nacu, profesorĭ de drept civil la aceeaşĭ facultate, de a studia şi de a propune materiele programului. Comisiunea se va întruni în cursul vacanţei de Crăciun.

Nou prefect la Tulcea. D-nul Luca Ionescu, fost prefect de Constanţa, fost inspector administrativ, va fi numit prefect în Tulcea, în locul d-lui Clincenĭ, trecut la Huşĭ. Decretul de numirea sa va aparé adĭ séu mâne. Numirea sa este în strînsă legătură cu audienţa pe care a avut'o dilele trecute la M. S. Regele. Se dice, că Maiestatea Sa a cerut d-lui Luca Ionescu sĕ priméscă acest înalt post, în Tulcea fiind nevoe de un om energic si om de acţiune. In tóte cercurile numirea d-lui Luca Ionescu a făcut cea mai frumósă impresiune.

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov au întrat de la *„Economul"* institut de credit în Clușiŭ ajutor *20 cor.*, ér de la d-l *Nicolae Dima* (Braşov) pentru rĕscumpĕrarea felicitărilor de anul nou: *20 cor.*, de la dómna *Susana D. Eremie* din Iepurenĭ *cor. 37.60* în amintirea rĕposatei sale fiice Eugenia. — Şĭ-au rĕscumpĕrat obligamentul felicitărilor de anul nou prin contribuirĭ pentru masa stud. următorii: D-l Dr. Stefan C. Pop advocat, Arad *10 cor*; ér din Braşov domnii: V. Oniţiŭ 4 cor., Ip. Ilasievicĭ 2 cor., L. Nastasi 2 cor., D. Făgărăşianu 4 cor., Dr. Ios. Blaga 4 cor., Dr. I. Bunea 3 cor., I. Petrovicĭ 3 cor., G. Vătăşan 2 cor., Ax. Banciu 2 cor., N. Sulică 2 cor., G. Chelariu 4 cor., N. Bogdan 2 cor., A. Ciortea 2 cor., P. Percea 2 cor., Dr. C. Lacea 2 cor., Dr. St. Stinghe 2 cor., I. Pricu 2 cor., Mih. Navrea 2 cor., A. Vlaicu 2 cor., I. Socaciu 4 cor., I. C. Panţu 2 cor. Priméscă marinimoşiĭ donatorĭ cele mai călduróse mulţămite. — *Direcţiunea şcólelor medii gr. or. române.*

Viscol. Din *Lupşa* ni-se scrie: In 27 l. c. în munţii apusenĭ a fost un viscol amestecat cu zăpadă, de care nu s'a pomenit de multă vreme, şi în urma căruia mulţĭ ómenĭ şi animale au cădut victimă acelui viscol. — Şi în comuna nóstră Lupşa doi ómenĭ fiind cu 4 boĭ afară la hotar în locul aşa numit „Fântâna rece" — unde aveau nutreţ adunat pentru érnă — pe la 4 óre d. amédĭ voind sĕ-şĭ adape vitele, le-au mânat la fântână şi de odată au fost acoperiţĭ de o columnă de omĕt, purtat fiind de vêntul cel vehement. Numai a doua-di au fost aflaţĭ morţĭ sub omĕt 2 ómenĭ şi 3 boi. Un bou ca prin minune a fost scăpat; zăpada a fost la 3—4 metri înălţime.

Logodnă. Flora *Beleş* şi Dr. Eugen *Rozvány*, logodiţĭ.

Avansărĭ în armata comună. Pe diua de 1 Ianuarie s'au făcut avansările în reservă în armata comună. Intre cei avansaţĭ sunt şi următorii: *Sublocotenenţĭ*

---

de iesle, — în mişcările dragĭ şi chibzuite ale animalului după urma căruia te hrănescĭ. Şi cum sfêrşiau nutreţul şi începeau sĕ clefăéscă din fălcĭ, sătule — limba clopoţelului dela gât, se atingea încetinel şi clincănea aşa de frumos — aşa de frumos, — atuncĭ aţipeam legănat, şi tótă nopticica până 'n zorile dalbe, îmĭ cântau plugăraşiĭ colinde la căpĕtâiŭ....

Într'o séră, adăstam pe tata, cu cina. El, un om voinic, cuminte şi ursuz întră, îşĭ lapĕdă căciula pe laviţă, s'aşédă la masă, şi tace. Mama, mĕruntă, supusă, blajină, cată sfiósă 'n ochiĭ lui. Îmbucăm noi ce brumă aveam, şi mama la urmă, întórsă cu spatele, mai mult în şóptă, dice:

— Dinule, m'apucă greu fără 'ncălţĕminte.

Nu spune nimic, cu capul în piept, ese afară, alege un fir de rogoz din straşină şi întră în casă.

— Adă piciorul.

Îi ia două mĕsurĭ, una 'n lung, alta în lat; face două crestăturĭ cu unghia şi vîră paiul în sîn, lângă basmaua cu scăpărătorĭ şi răbójele pădurii.

Mama, veselă, îşĭ face drum prin vecinĭ; mai târdior vine cu un braţ de lemne ninse. Le trântesce jos, trage spuza 'n gura sobiĭ şi aprinde focul. Apoi, se aşéză la vatră şi cóse. Tata, în mijlocul odăiĭ, stă pe o buturugă. Cu luleaua 'n gură, îşĭ ascuţea securea, cu luare aminte petrecea degetul cel mare de-alungul tăişului lucios în vălvătăile focului. În muţenia de afară, zăpada cădea domólă; noi nu rosteam o vorbă. Pe semne sub o frundă de rourusca s'a strecurat în casă un greeruş. Cum a dat de căldură, desmorţit, şĭ-a pornit voios scârţăirea lui câmpenéscă: ţir! ţir! când icĭ, când colo.

Neliniştit m'am furişat tiptil, sĕ-l véd, sĕ-i găcesc ascundĕtórea. Chibzuiam încotro cântă şi îndată-ce mĕ uitam, din întunerec prindea de veste, şi tăcea. Mai pe urmă, ce socotelĭ şi-o fi făcut nu sciu, că mĕ pomenesc că sare de pe cuptor drept înaintea mea. Încurcat şi greoiŭ la mers, se 'mpiedeca 'n pintenĭ, şi 'n salturĭ mĕrunte şi regulate mergea ţanţoş, târându-şĭ după el frântura de sabie, ce o purta aninată în vêrful coziĭ.

Eu, ridic talpa iute. Îmĭ ţineam rĕsuflarea, şi cu ochiĭ pironiţĭ în jos, purtam piciorul pe de-asupra lui, pândind clipéla când trebue sĕ apĕs. Probăluesc, mĕsor — un trosnet slab de clapă, ce se închide, şi greeruşul nu mai era.

În acelaş moment o umbră mare se ridică şi acoperе păretele: tata se apropie mormăind a ciudă la mine, şi... plicĭ! o palmă peste obrazul dogorit de pară.

— Na, sĕ te 'nveţĭ minte, blestematule!

Bietul bĕtrân mĕ spiona cu privirile dela început, sufletul lui de pădurar n'a putut sĕ-mĭ ierte greşala asta mare... A fost prima şi singura lui palmă! —

Prodan, cu ochiĭ umedĭ de lacrĕmĭ, nu se mai uita la nicĭ unul dintre noi.

Acum, tăceam cu toţiĭ, odaia sărĕcăciósă se aromise tótă de parfumul amintirilor, de melancolia scumpă a lucrurilor ce nu mai sunt.

V. Cioflec.

Rĕsbunarea.

De Titu Chitul.

(Fine).

III.

Deşi Zenovia îşĭ dedea tótă silinţa sĕ ocoléscă pe omul primejdios, acesta din contră se 'ncerca a se folosi de tóte prilejurile spre a se întêlnì cu ea. Nu trecea di, în care sĕ nu fi găsit el vr'un prilej, ca sĕ o cheme la sine, séu sĕ nu se abată el pe la căsuţa lui Login, écă numai aşa ca din întêmplare.

Dér Zenovia era tare, şi faţă cu ispitele ruşinóse ale domnului rĕmânea neclintită în credinţa, ce a jurat'o. Tóte promisiunile lui erau în zadar, şi se zdrobiau de tăria ei, precum se frâng valurile, ce se isbesc spumegând de păreţii unei stâncĭ de granit.

Havy era mult mai viclean decât sĕ nu observe dela un timp, că isvorul de tărie al Zenoviei este credinţa şi iubirea curată faţă cu bărbatul ei.

De vreme ce observà acésta îşĭ schimbà planul de operaţiune. Începù a-şĭ câştiga

în reservă la infanterie: Gabriel Simon reg. 62, Ioan Ciuleiu 82, George Tiffa 64, Stefan Mezei 82, Roman Lucerna 62, Sebastian Stoica 64, Gheorghe Telescu 51, Emil Banciu 50, George Demeter 63, Vasile Varga 63 *In artilerie:* Dr. Sextil Pușcariu reg. 34 de div., Virgil Olariu 36, Ioan Comanicĭ 34, Traian Mihaiŭ 36. — *Cadeţĭ aspiranţĭ de oficerĭ în infanterie:* — Gheorghe Preda 2, Anton Petric 2, Zenovie Gheaja 31, Ioan Balint 64, Artene Mureșianu 31, Mateiu Sirlineanu 62, Niculae Căldărea 31. *La vênătorĭ:* Victor Constantinescu bat. 28 de vênăt. — Următorii sub-oficerĭ în reservă din infanterie și vênătorĭ au fost avansaţĭ cadeţĭ în reservă: Nicolae Tamaș 31, Vasile Preșmereanu 64, Iosif Maiorescu 63, Ilie Beleuţia 31, Vas. Sĕlăgianu 50, Adam Damian 64, Vasile Magda 2, Nerva Oncu 51, Iulian Brașoveanu 51, Gheorghe Voina 50. *In cavalerie:* Caiu Pop la reg. 1. de husarĭ. — *In artilerie:* Remus Cosma 36.

Lup în Orĕștie. Obrăznicia și fómea lupilor a devenit așa de mare, încât Vinerĭ, sĕptĕmâna trecută, un lup a întrat în oraș prin strada fabricei în curtea lui Gustav Schmidt, atacând porcii din coteţ. La sgomotul produs, proprietarul l'a întêmpinat cu un ciomag și l'a omorît.

Serate de ale meseriașilor românĭ. Joi, la 25 Decemvrie n. c. „Reuniunea sodalilor români din Sibiiu“ a ţinut a 12-a și ultima ședinţă literară din a. c. Președintele reuniunii, d-nul Victor Tordășianu constată, că pot privi cu mândrie asupra lucrărilor sĕvĕrșite în cursul acestui an spre binele societăţii în genere și în al factorilor grupaţĭ în jurul ei îndeosebĭ. Președintele observă, că din protocólele ședinţelor administrative, cetite de d-l notar *Apolzan* a aflat de constituirea „Reuniunei meseriașilor românĭ din Budapesta“. În cursul ședinţeĭ s'a luat hotărîre, ca bironl, în numele reuniunei, sĕ trimită o adresă de felicitare și de încuragiare meseriașilor românĭ din Budapesta. Ședinţa literară, atât în ce privesce numĕrosul auditor, din tóte clasele și vêrstele, cât și ca program, a reușit bine.

Invĕţătorii și sătenii în România. Ministrul român de instrucţie publică a trimis o circulară Mitropoliţilor și Episcopilor, rugându-i sĕ intervie pe lângă preoţii pe la sate, ca aceștia prin predicĭ, prin cuvêntărĭ particulare séu prin orĭ ce mijlóce vor găsi ei cu cale, sĕ scótă din capul sătenilor ideie, că amendile sunt aplicate de învĕţător din propria lor iniţiativă. De asemenea s'a trimis circulărĭ și prefecţilor de judeţe și revisorilor școlarĭ.

Ofiţer sinucigaș. Grozavă ispășire și-a atras ḑilele acestea un tînĕr ofiţer cu nasul în vênt. Cum sunt tinerii cu capul plin de prostie și fudulie, îngâmfaţĭ și desmeticĭ, bruschéză pe tótă lumea, credên-du-se mai marĭ și mai învĕţaţĭ decât alţii. Așa și ofiţerul nostru. Istoria s'a întêmplat în Viena. Intr'un tramvaiŭ un om bĕtrân a călcat din întêmplare pe numitul ofiţer pe picior. Bĕtrânul a ḑis repede: „pardon, d-le locotenent!“ — „Ce pardon?“ rĕspunse ofiţerul, „altă-dată sĕ bagĭ de sémă pe cine calcĭ pe picior, măgar bĕtrân ce eștĭ!“ — La aceste cuvinte, bĕtrânul i-a cârpit ofiţerului o palmă. Ofiţerul voia sĕ scótă sabia sĕ-l taie pe bĕtrân. Pasagerii însĕ l'au împedecat. Ducêndu-se la poliţie, s'a descoperit, că bĕtrânul era un feldmareșal-locotenent în civil. — Acum ce sĕ facă ofiţerul? Cum sĕ-șĭ ia satisfacţie pentru palma, ce a primit-o în urma vorbelor sale nesocotite? Pe un general atât de mare nu putea sĕ-l provóce la duel... Neputêndu-șĭ lua satisfacţie, — așa cu palma neștérsă pe obraz nu putea rĕmânea ofiţer. In desperarea și rușinea sa ofiţerul s'a sinucis.

Jidov botezat întors érăși la jidovism. Funcţionarul privat Alex. Samuel Glanzmann a dat în judecată pe parochul din cartierul 7 din Budapesta pentru insultă. In actul ce l'a înaintat Glanzmann judecătoriei, spune, că înainte de asta cu un an s'a botezat, în nădejdea, că va căpĕta vr'o slujbă de comptabil séu așa ce-va la vr'o societate creștinéscă. Vĕdêndu-se înșelat în speranţele sale, s'a hotărît sĕ se facă érăși jidov și s'a dus la părintele Tótfalusy sĕ-i aducă acéstă la cunoscinţă. Tótfalusy însĕ l'a înjurat și insultat. La pertractarea procesului, jidovul nu s'a presentat, așa că procesul s'a declarat stins. — Nu scim, ce umblă unii popĭ sĕ facă proseliţĭ printre jidovĭ, când se scie, că nicĭ generaţii întregĭ nu sunt de ajuns, ca sĕ-i asimileze cu Creștinii. S'a întêmplat, că un Român a luat de nevastă o Italiancă, cel puţin așa ḑicea ea, în realitate însĕ era Evreică. Ei bine, copiĭ ce s'au născut toţĭ erau nisce fanaticĭ dușmanĭ ai creștinismului și în tóte lucrurile ţineau cu jidovii. Bine ḑice proverbul român, că „Jidovul își botéză numai pielea“.

Atentat. „Die Zeit“ din Viena publică o depeșă din Teheran (capitala Persiei), în care spune, că un om îmbrăcat ca femee, s'a încercat sĕ ucidă pe șahul Persiei cu un foc de revolver. Un poliţist i-a apucat mâna, împiedecând lovitura. Atentatul s'a sĕvĕrșit pe când șahul se ducea în trăsură prin împrejurimile orașului.

Ucigașe din gelosie pe scenă. Marţĭ séra, pe când se representa la teatrul Rossini din Neapoli, drama intitulată „Sora Teresa“, o tînĕră anume Giovana Deluca, amanta primului actor Rossi, părêndu-i-se că Rossi vorbea cu prea mare căldură, în rolul lui către primadona Aurelia Cattaneo, a dat lui Rossi o lovitură mortală de pumnal. Emoţiunea a fost mare. Reprezentaţiunea s'a suspendat. Giovana Deluca a fost arestata.

Alcoolismul în Belgia. Un ḑiar de medicină belgian publică o statistică interesantă despre consumaţiunea alcoolului în Belgia. În cei șépte anĭ din urmă s'au cheltuit vre-o douĕ miliarde și jumĕtate de francĭ pentru bĕuturile alcoolice, sumă egală cu tóte creditele consacrate dela 1830 tuturor serviciilor publice, dela drumurile de fer și până la fortificaţiĭ și instrucţia publică. In Belgia sunt mai multe cârciume ca în orĭ-ce altă ţéră. La 38 de locuitorĭ vine o cârciumă. In Bruxelles sunt 4281 de cârciume, ér în tótă ţéra 175.000. In Francia o cârciumă vine la 75 de locuitorĭ. Ţéra fericită unde alcoolismul este cu totul redus, este Norvegia. Acolo o cârciumă vine la 5000 de locuitorĭ.

Un scandal în Iașĭ. In Iașĭ face sensaţie un scandal petrecut pe stradele orașului, în care eroii sunt douĕ persóne din înalta societate, advocatul G. A. și d-șóra N. M. Étă causele carĭ au provocat acest scandal: O dómnă din Bucurescĭ a voit sĕ facă un împrumut la *Prima casă de economii* din Iașĭ și a însărcinat în acest scop pe d-ra M. cu negocierea împrumutului. Cu dresarea actelor fù însărcinat advocatul G. A., în schimbul unui onorar de câte-va mii de lei. D-ra M. aflând de plata advocatului, a făcut cunoscut prietenei sale, că advocatul e retribuit de societate și astfel e dator ca actele sĕ le facă fără onorar. Imprumutul se face în adevĕr și cassierul espedéză banii dómnei în Bucurescĭ. Avocatul G. A. întîlnind pe stradă pe d-ra M., după-ce o apostrofă cu cuvinte injurióse, îi și aplică câte-va loviturĭ de baston. Victima acestei agresiunĭ cunoscută în cercurile înaltei societăţĭ din Iașĭ, a făcut plângere la parchet.

Afacerea Krupp. Un ḑiar socialist german dă următórea versiunea asupra morţii subite a lui Krupp: In urma acusaţiunilor apărute în „Vorwärts“, împĕratul Wilhelm voia sĕ dispună închiderea lui Krupp într'o casă de sănĕtate. Pe când o comisiune de medicĭ trebuia sĕ esamineze pe Krupp. acesta s'ar fi sinucis cu un glonţ de revolver.

Bombardarea unui oraș. Comandantul escadrei germane ameninţă cu bombardarea orașului Maracaibo, în cas decă autorităţile venezuelane nu-i vor restitui corespondenţa venită din Europa.

Metodă rusésca pentru conservarea merelor. O metodă obicĭnuită în Rusia pentru conservarea merelor constă în sărarea lor. Pentru sărare se potrivesc mai ales merele vîrtóse, tomnatice și ernatice. Fructele șterse bine cu un petec de pânză séu curăţite printr'o spălătură și pe urmă ér șterse, se pun într'un polobocel curat și se udă atâta cu saramură, până când cad la fund. Polobocelul se astupă apoi din nou și până la sosirea primelor gerurĭ se pune în gheţărie orĭ pivniţă rĕcorósă. Pentru facerea saramurei întrebuinţăm la 30 litri de apă un pahar plin cu sare; ferbem lichidul și înainte de a-l întrebuinţa, îl lăsăm sĕ se rĕcorésca. Unii mai adaugă la 50 litri soluţiune un klgr. de făină de sĕcară orĭ grâu, ceea-ce dă cu vreme merelor un gust acrișor. Câte-odată se adaugă în loc de făină ceva miere orĭ zahăr și mai tot-déuna și diferite felurĭ de mirodenii, ca cuișóre și altele. Conservate în felul acesta, merele ţin mai bine de un an, devin mai frumóse, mai transparente și cu un gust plăcut acrișor.

30 de anĭ în serviciul „Albinei“.

Cu finea anului 1902, după călindarul gregorian, dirigentul de până acuma al filialei „Albina“ din Brașov, d-l *N. Petra-Petrescu* a întrat la pensie. Din incidentul retragerei sale „*Familia*“ d-lui Vulcan îi aduce portretul bine-nimerit, însoţindu-l cu următórea schiţă scurtă biografică:

Cel mai vechiŭ funcţionar al institutului de credit și economii „Albina“, singurul care a servit de la înfiinţare și pân' acum, d-l *N. Petra-Petrescu*, se retrage la finea acestui an în pensie.

A petrece aprópe trei decenii în muncă cinstită, stând neconteniţ la postul sĕu, étă un titlu la recunoscinţa și stima obștei. Ne facem dér o datorie împrospătând pe colónele revistei nóstre activitatea acestui bărbat.

Nicolae Petra-Petrescu s'a născut în 1848 în comuna Ibănescĭ, în munţii ostici ai Ardealului, în comitatul Mureș-Turda, din părinţĭ ţĕranĭ. A început sĕ-șĭ facă studiile în Reghinul-săsesc, le-a continuat în Bistriţa, apoi la Blașiŭ, unde a terminat gimnasiul.

Inscriindu-se în cursul de teologie din Sibiiu, a făcut cunoscinţa lui Visarion Roman, care l'a îndemnat sĕ intre ca funcţionar în istitutul „Albina“, ce tocmai sĕ înfiinţa. Dênsul primi, și din momentul acela și pân' acum a rĕmas neconteniţ în serviciul acelui institut. Intâiu a servit la centrala din Sibiiu, apoi a trecut la filiala din Brașov, unde în anii din urmă a ţinut postul de diriginte.

Afară de cariera sa financiară, d-l N. Petra-Petrescu are la activul sĕu și o frumósă activitate literară, care s'a manifestat în douĕ-spre-dece publicaţiunĭ beletristice, economice și financiare, din

---

pe partea sa încrederea lui Login, cu cugetul ascuns de a-l înstrĕina de către nevasta sa. Îi erta birul și la clacă nu-l punea 'n brazdă, ci-'l însărcina cu supraveghierea.

Intr'aceea se apropiă și ḑiua cununiei sale cu Melania. Mai avea încă trei sĕptĕmânĭ, și apoi trebuia sĕ se lapede de viéţa destrăbălată, ce o duse până atuncĭ.

Acéstă împrejurare îi servi de pretext de a-șĭ întruni toţĭ prieteniĭ la o petrecere de despărţire. Societatea veselă ḑiua cutriera pădurile la vênătóre, ér nóptea își înneca în valurĭ de vin părerea de rĕu pentru perderea unui camerad atât de iubit.

Intr'o séră Login primi poruncа de a scóte în dimineţa următóre toţĭ sătenii la „haituit“.

Încă nu dispăruse lucéfărul aurorei, de abia începea a se arăta în rĕsărit vĕlul de céţă albure al amurgului de diminéţă și ómeniĭ din sat porniră în grupurĭ micĭ înarmaţĭ cu securĭ séu ciomege spre a împlini porunca.

La marginea pădurei se adunară cu toţiĭ și așteptară. Când sórele ce resăria își arătă o dungă a talgerului sĕu de foc, printre ómenĭ se produse de-odată o mișcare.

— Vin! — ḑiseră mai mulţĭ de-odată sculându-se de unde se așeḑară și punêndu-șĭ straiţile în gât.

În adevĕr din spre sat se audia lătratul cânilor, și peste câte-va minute apărù și céta vênătorilor călărĭ, eșind corpurile lor de după un dâmb, ca și când ar rĕsări unul după altul din pămênt.

Havy și soţiĭ lui începênd a sufla în cornurile de vênat, cânii își rodeau curelele cu carĭ erau legaţĭ, tremurând de nerăbdare.

Descălecară și dădură caii în grija servitorilor.

— Login! — strigă Havy — unde eștĭ?

— Aicĭ, Măria Ta.

Iobagul merse cu capul descoperit înaintea lui.

— Venit'au toţĭ?

— Toţĭ, afară de cei-ce sunt bolnavĭ în pat.

— Bine. Acum ia bine séma ce-ţĭ voiŭ spune eu. Ómeniĭ sĕ 'ncungiure resfiraţĭ unul după altul tot hotarul nostru. Le daŭ timp de o óră. Când vor audi apoi buciumul sunând, sĕ 'ncépă a se apropia sbierând și făcênd gălăgie, spre centrul acesta, de unde plecăm.

Ómeniĭ se 'mpărţiră și vênătoriĭ își aleseră locurĭ potrivite.

Peste puţin timp începură a rĕsuna buciumele vênătorilor, și cânii fură liberaţĭ.

Valea se umplù de sgomot clocotitor. Din tóte părţile se audiau sbierate, chiote, lătrat de cânĭ, glasurĭ de bucium.

În mĕsura ce se apropiau sbierătele omenescĭ de centrul de plecare, cresceа atenţiunea și iritaţiunea vênătorilor.

Acum în sgomotul și în gălăgia gonacilor se mestecară și detunăturĭ de pușcă. Havy stătea cu pușca ridicată ascuns după un copac. De-odată observă, că în depărtare cam de trei-ḑecĭ de pașĭ de el, tufișul începù a se mișca.

Se uită la paloșul, ce 'l avea legat de brâu, avênd în acéstă arma la cas de nevoe mai multă încredere, decât în pușca cu cremene, care de nenumĕrate-orĭ îi înșelase.

Se părea că tufișul e mișcat de un animal mare, de un porc sĕlbatic póte.

— Ho, ho, hoho!

Sbierătul acesta se ridică pe neașteptate din tufișul, spre care Havy chiar își ridicase pușca sĕ ţintéscă. Numai câte va clipe de nu sbiera omul din tufiș, ar fi fost espus la primejdie de mórte, căcĭ Havy trase deja cocoșul.

Într'acésta detunăturile de pușcă devenіră din ce în ce mai dese

Tufișul se desfăcù în urmă și omul, care era acolo, eși la luminiș. Era cu spatele spre Havy, așa însĕ, că acesta totușĭ îl putù cunósce.

În sufletul negru al lui Havy se încăerară la luptă mica remășiţă de simţĕmênt omenesc cu patima sa înflăcărată, și acésta din urmă rĕmase învingĕtóre. Ochii i-se înnecară 'n sânge, își ridică tremurând pușca, trase cocoșul... omul de lângă tufiș bătù cu mânile 'n vênt și căḑù horăind în sânge.

Havy se depărtă, furișindu-se din apropierea victimei sale.

Nicĭ nu se mai arătă apoi în acest loc, până ce se formă un cerc de ómenĭ în jurul celui rănit de mórte. La toţĭ le era milă de nefericitul Login, care zăcea leșinat, cu ochiĭ închișĭ, suflând rar horăitor.

carî unele s'au publicat sub pseudonimul „Moşul“.

Asemenea şi în viéţa publică socială şî-a dat concursul. A fost mulţî anî conducĕtorul „Asociaţiunei pentru sprijinirea învĕţăceilor şi sodalilor românî din Braşov.“ Este cassarul „Societăţii pentru crearea unui fond de teatru român.“

Zelul sĕu neobosit de sigur nicî după retragerea la pensie nu-l va lăsa sĕ nu-şî dea şi în viitor concursul sĕu la tot ce e bun, frumos şi românesc.

*

D-l *N. Petra-Petrescu* şî-a luat rĕmas bun dela corpul funcţionarilor filialei alaltă-erî, fiind călduros salutat la despărţire de către membrul direcţiunii, d-l *Petru Nemeş*, care în numele Direcţiunei a mulţumit fostului dirigent pentru activitatea esemplară, ce a desăşurat'o în serviciul institutului, şi tot-odată şî a esprimat părerea de rĕu din partea sa şi a funcţionarilor, că se depărtéză din sînul Filialei.

Noua tarifă pe zone.

După noua tarifă pe zone se scie, că pasagerul, care scóte bilet pentru 16 zone, adecă pentru o distanţă mai mare de 400 chm., póte sĕ-şî întrerupă călĕtoria la orî-care staţie şi póte sĕ se oprescă unde i place pentru un timp de 24 óre, după care îşî póte urma drumul fără sĕ scótă alt bilet. — Pasagerul însĕ, înainte de a-şî întrerupe călĕtoria, trebue sĕ-şî comunice dorinţa controlorului trenului, care apoi îi dă un certificat, pe care pasagerul îl iscălesce încă în tren. După-ce s'a dat jos, trebue sĕ se presente numai decât şefului de gară atât certificatul, cât şi biletul. Aceste documente trebue iscălite cu creion-cernélă, ér décă pasagerul nu scie scrie, trebue sĕ-şi pună semnul cu degetul. Certificatul se stampiléză la gară. Aicî nu se póte da certificat, nicî cel dat în tren nu se póte stampila, décă nu se presentă imediat după sosire. Procedura acésta mai ales atuncî se observă cu rigóre, când pasagerul nu scie carte. Pasagerul trebue sĕ spună mai departe până unde vré sĕ călĕtorescă şi cu care tren. Tóte acestea se trec în certificat.

Ne temem, ca nu cum-va prin atâtea certificate şi procedurî sĕ nu-i încurce mai tare mai ales pe acei pasagerî, carî nu sciu carte.

Representaţii şi petrecerî.

O representaţie şi petrecere colegială va arangia Societatea sodalilor românî „Lumina“ din Braşov, Mercurî, în 25 Decemvrie 1902 (diua de Crăciun) în sala hotelului „Orient“ Nr. I. Începutul la 7 óre séra. Corurile se dirigéză de d-l învĕţător N. *Oancea* jun. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea sodalilor românî din Braşov. Intrarea de persónă cor. 1.20, studenţiî 80 banî. Bilete se pot căpĕta la D. D. Eremias, la librăria Ciurcu, la Casina Română şi séra le cassă. NB. Ofertele marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor publica.

Program: 1. Musică. 2. *a)* Colindă, cor bărbătecc de G. Dima; *b)* Mândra mea, cor bărb. de N. Oancea jun. 3. Declamaţiune, de sodalul G. Popa-Petrescu. 4. *a)* Intórcerea rĕndunelei, cor de dame de I. Mureşianu; *b)* Fóe verde de mohor, cor mixt de *** 5. Declamaţiune, de d-şóra Elena Rĕşnoveanu. 6. *a)* Noua călugăriţă, cor mixt de ***; *b)* Musicanţiî dela Praga, cor bărb. de Th. Krause. 7. Declamaţiune, de sodalul Constantin Ploscă. 8. Musică. 9. Teatru: 1. „Pentru ochiî lumei“, comedie în 2 acte, de Labiche, localisată de Gil. Rolurile le au: d-l N. Purcărea, d-ra Maria Neguş, d-l G. Ghirincea. d-l ***, d-ra Elena Rĕşnovean, d-ra Paraschiva Perşinar, d-l Al. Benigal, d-şóra Maria Lungu. d-şóra Ana Lungu, d-ra ***, d-n'i N. Furnică, N. Bunghez, I. Măzgărean, I. Gămulea, V. Furnică. 2. „Biletul de Tramvaiŭ“, comedie într'un act, de Grig. Mărunteanu. Rolurile le au d-nii: V. Vuşmuc, N. Russu, d-şórele Elena Rĕşnovean, Maria Lungu.

*

Meseriaşii românî din Brad invită la serata teatrală-declamatorică împreunată cu joc, ce se va aranja Joi, a doua di de Crăciun, 26 Decemvrie 1902 v. (8 Ianuarie 1803 n.) în hotelul „Central“. Intrarea: Loc I 1 cor. 60 banî, II 1 cor. 20 banî, III 1 corónă. Inceputul la $7\frac{1}{2}$ óre séra Venitul e destinat spre mărirea fondului de ajutorare a învĕţăceilor şi sodalilor mes. românî.

Program: „Biletul de tramvaiŭ“, comedie într'un act de Grigore Mărunţe nu. „Şoldan vitézul“, cântec comic de Vasile Alesandri, predat de d-l Ioan Persia. „Baladă“, de G. Coşbuc, declamată de d-şóra Olimpia Ometa. „Arvinte şi Pepelea“, vodevil într'un act.

*

Tinerimea studiósă română din Săcele va aranja a doua di de Crăciun (26 Dec. 1902) în Turcheş (Săcele) la Grand Hotel o petrecere împreunată cu dans. Programul:

1) „Cavalerismul medieval“, disert. de Alexe Odor. 2) „Guliman la bătălie“ de Tetė Nistor, declamată de Voicu Niţescu. 3) Se va juca „Unchiaşul sfătos“ de *** comedie localisată de R. Odor-Ocăşian 4) Şi în fine se va esecuta de corul societăţii compus din d-nii: Nicolae Constantin Ioan Peteu, Radu Moroian şi Alexe Sulică şi de orchestra Niţu-Bălţuguiŭ (venită din Valea-Prahova) piesa „*Souvenir de Skockenbad*“ compus de Mateiŭ Odor, şi „Poutpouri naţionale“. Apoi va urma dansul, care va dura cu un program destul de bogat în jocurî francese şi naţionale până a doua di.

Venitul curat se va folosi pentru restituirea bibliotecii „Libarca“.

Cestiunî comerciale.

Onorată Redacţiune! In dilele trecute mi-s'a dat ocasiune a călĕtori la Bran. Sĕ scie, sub numele „Bran“ se înţeleg dece comune împrăsciate, că începĕnd de la pólele Buceciului şi până sus la vama numită la „Cruce“.

Branul are regiunî fórte frumóse, romantice.

Locuitorii — Românî — se ocupă cu negustoria de vite, oi, lăptarii, brânzării. Bucate se produc fórte puţine, orz, ovĕs, picioicî.

Mulţî sunt duşî în România. Nu pot sĕ dic că ar fi sĕracî locuitorii de pe aicî, partea cea mai mare au stare materială bunicică şi mulţămitóre. Teritoriu de păşunat pentru vite au, şi încă întins. Intravilane pentru a clădi — mai ales în jurul centrului — încă au destule.

Le lipsesce însĕ ceva, şi anume: o fabrică mare, fie de es. de postovărie. Inţeleg o fabrică, care sĕ dea de lucru dilnic la cel puţin la 150—200 muncitorî.

De la gara Tohanului vechiŭ până la centrul Branului sunt vr'o 10 kilometri Uşor s'ar puté construi până acolo o linie de tramvai, de acolo şi până la Câmpulung asemenea, şi étă deschisă cale comerciului! Am convingerea cumcă Branul în câţî-va anî şî-ar lua un avĕnt puternic spre înaintare şi înflorire, şi în privinţa frumseţei ar deveni un fel de Sinaia în altă ediţie!

Locuitorii brănenî prin edificarea de case, prin productele lor, în fine cu câte şi mai câte, ar avé venite frumóse şi ar înainta repede în bunăstare.

In fine ómenî şi cu mai puţină judecată pot sci câte folóse aduce o fabrică locuitorilor din jurul ei. Numai cu cultura pămĕntului — care în Bran nu însemnéză nimic — şi cu cultura vitelor ómenii cu timpul nu o sĕ mai pótă trăi nicî pe acolo, — trebue decî îmbrăţişat comerciul şi industria, căcî acestea sunt sufletul existenţei tuturor popórelor.

Ghiţă Tĕrnoveanu.

Din incidentul eşirei mele la pensie de la institutul „Albina“, rog pe iubiţii prietinî şi stimaţii cunoscuţî, din apropiere şi din depărtare, ca sĕ-mî păstreze şi pe viitor dragostea şi stima onorifică, ce mi-au arătat'o până acum. Din parte-mî îi asigur de aceleaşî sentimente afectuóse.

N. Petra-Petrescu.

ULTIME SCIRI.

Viena, 2 Ianuarie. „*Fremdenblatt*“ constată, că Koerber şi Szell s'au obligat reciproc de a nu trada nimic din hotărîrile ce le-au luat, până când proiectele privitóre la pact nu vor fi presentate parlamentelor.

Carloveţ, 2 Ianuarie. Patriarchul *Brancovicî* a fost lovit de apoplexie. Starea sănĕtăţii lui este gravă.

Literatură.

„***Piteştenii la Sibiiu***“. La adunarea generală a „Asociaţiunei“ nóstre ţinută la Sibiiu în vara anului 1901 au venit în escursiune 70 de Piteştenî, spre a asista la serbările nóstre culturale. Escursiunea acésta s'a descris cu tóte amĕnuntele ei şi a apărut acum într'o broşură ilustrată de $9\frac{1}{2}$ cóle în tipografia Mihail Lazar Fiu din Piteştî. Preţul 2 lei. Acéstă broşură este o frumósă dovadă de interesul viu, ce-l manifestă fraţii de peste Carpaţî faţă cu mişcarea nóstră culturală.

„***Cartea Durerii***“ de Emil Bougaud, tradusă din originalul frances de Iacob *Nicolescu*,, editura lui Dr. E. *Dăianu*. Timişóra 1895. O cărticică de mângăere sufletéscă, care costă legată 3 coróne (plus 10 banî porto).

Se încinse o discuţie, în care fie-care îşî spunea părerea, cum şi prin ce împrejurare s'a întêmplat nenorocirea. In cele din urmă toţî erau de părere, că Login a fost nimerit de un glonţ, care s'a rĕtăcit din greşală la dênsul.

Acésta era şi părerea lui Havy, care încă venì la faţa locului într'un târdiu, prefăcêndu-se a arăta milă şi părere de rĕu pentru pierderea unui om atât de credincios.

Ţĕraniî făcură din două prăjinî o targă şi puseră pe cel răpit pe ea. Login trăgea de mórte.

Le era milă de omul tînĕr sĕ móră în pădure, fără luminare, fără cuminecătură, şi fără ca o mână iubită sĕ-i ştergă de pe frunte sudórea rece a agoniei.

— Duceţi-l degrabă acasă! — ordonà unul dintre domnî către ómeniî, ce ridicară pe umerî povara tristă, — póte va mai fi încă atâta putere în el, ca sĕ trăéscă până îl veţî duce acasă!

Convoiul trist pornì; calea lui rĕmase însemnată de pete de sânge, care picura neîntrerupt din rana mortală.

Nenorocirea grozavă sguduì pentru câte-va momente tăria sufletéscă a Zenoviei. I-se părea că a devenit jucăria unei nălucirî înspăimĕntătóre, se uita fără sfat, cu ochî marî, la figura omenéscă, ce zăcea întinsă pe patul alb, cruntă, fără mişcare, cu palórea morţiî apropiate pe trăsurile feţei sale schimosite de convulsiunile dureriî. Îi audea rĕsuflarea grea, îi vedea cămaşa plină de sânge, şi totuşî i-se părea că viséză numai.

Omeniî se retraseră şi lăsară pe Zenovia pradă durerei sale nemărginite.

Înainte de a se depărta însĕ unul dintre ei cugetà a sĕvêrşì o faptă creştinéscă dicênd:

— Aprinde lumînarea, Zenovio!

Aceste cuvinte în fine o făcură capabilă de a cuprinde tótă mărimea îngrozitóre a nenorocirei sale. Acum în sfêrşit putù pricepe, că stă lângă un muribund nenorocit, ea de dece-orî mai nenorocită.

Ochiî rănitului se deschiseră într'aceea şi de pe buzele lui vinete se audì o borborosire slabă, tremurătóre.

Din gângăvirea neînţelésă Zenovia, afară de numele ei şi al lui Havy, nu putù pricepe nimic.

— Login! Iubite Login! écă aicî sunt eu, nevasta ta, Zenovia ta! — dise frângêndu-şî mânile.

Rănitul îi prinse mâna şi şoptì:

— Aicî eştì, Zenovio? Bine că eştî aicî.

Se părù că céţa ce-i întunecà până acum consciinţa, se subţià pentru câte-va momente. În faţa-i palidă reapărù roşéţa, care apare înaintea morţiî, în ochii-i painginiţî se aprinse focul înşelător, ultima licurire a schinteiei dumnedeescî, care se pregătesce sĕ părăséscă trupul neputincios, devenit prada morţiî neîndurate.

— Zenovio! eu mor pentru tine, — dise de-odata muribundul clar şi hotărît, stringêndu-şî ultima rĕmăşiţă de putere. — Cunosc omul, care mi-a pricinuit mórtea, şi vreu sĕ-l cunoscî şi tu... Havy, domnul nostru m'a ucis, ca sĕ mĕ depărteze din calea, pe care voesce sĕ ajungă la tine. Adu-ţî aminte de chinurile mele şi resplătesce-i...

Voì sĕ mai urmeze, dér iritaţia ce-l cuprinse îi istovì puterile slăbite.

Pe când se trezì Zenovia din surprinderea-i durerósă, privirea-i încremenită zăcea pe un trup fără viéţă. Durerea-i nemărginită făcù sĕ îngheţe gróza, care nu se póte esprima prin cuvinte pe faţa ei de marmoră.

În spre seră, când vênătoriî se re'ntórseră, în casa lui Login ardeau lumînărî de céră, şi din lăuntrul ei se audia plâns înnădușit.

Havy îşî împintenà furios calul.

Ucigaşiî nu se simt bine în apropierea victimelor lor.

IV.

Zenovia 'şî îngropa mortul scump şi la cap îi puse o cruce de lemn.

Lumea era deşértă acum pentru dênsa, nu o interesa mai mult nimic. Cu tóte că domnul nu o alungà din moşie, se duse ea singură.

Sufletul ei se îngropà în cea mai adêncă durere. Un simţĕmênt unic îi predomnea tot spiritul sdrobit: suvenirea tristă; o unică patimă înflăcărată îi ţinea diua-nóptea tréză atenţiunea: dorul de rĕsbunare.

În pribegirile sale fără rost i-se părea că-i sună neîncetat în urechî cuvintele mortului: „Resplătesce-i!“

Din când în când i-se năzària umbra sângerósă a mortului, care-şî punea mâna galbină pe rană; în privirea ochilor împăinginiţî puté cetì provocarea la dare de sémă. Zenovia zimbia şi şoptia:

— Aştéptă puţin, Logine, aştéptă!

O femee ca Zenovia în faţa primejdiei, ce ar fi ameninţat pe bărbatul ei iubit, ar fi devenit eroină, şi ar fi sărit orbesce spre apĕrarea lui. Acum însĕ, după crima sĕvêrşită, când dispreţul primejdiei, afară de a o conduce la resultatul dorit, ar fi

Din compositiunile pline de melodii românescĭ ale mult regretatului compositoromân *Ciprian Porumbescu*, tipărite și edate în edițiunĭ poporale de d-na Marióra *Rațiu* născută Porumbescu, se află de vêndare la Tipografia nóstră următórele piese:

„Imn de urare“ cu două vocĭ, *„Hora Prahovei“*, *„A cădul o rază lină“* cu voce, *„Fluturaș de nópte“* polcă *„Frunză verde mărgărit“* cânt poporal, *„Pe câmpiile Stupcei“* polca mazurca, *„Fata popii“* cânt poporal. Fie care bucată costă 50 b. plus 10 banĭ porto. *„Basme Iașene“* vals, 1 cor. 50 b plus 10 banĭ porto. *„Polpouriu“*, *din opereta „Crai nou“* 3 cor. și *Ouvertura din opereta „Crai nou“* 1 cor. 50 banĭ plus 10 banĭ porto.

ECONOMIA.

Inul.

Acéstă plantă, care ar ocupa un loc însemnat în agricultură și care ar ajuta mult la economia casei, din firele căreia se póte dobândi o pânză frumósă și trainică, a fost cu totul depărtată de către agricultorĭ, și înlocuită în mare parte cu pânza de bumbac, mult mai inferióră celei de in.

Cultura inului ne e cunoscută însĕ de mult; ca probă avem culturile întinse de odinióră, carĭ ocupau un loc însemnat în agricultură.

Inul este o plantă anuală, trunchiul drept și ramificat, foile sesile și liniate. Inul reușesce destul de bine în terenurile deschise și expuse aerului, nu-i priesce în terenurile umbrite: reușesce mult în țerile nordice unde pământul e mai umed.

După timpul semĕnatului, inul se póte clasa în in de tómnă și in de primăvară; la noi se semĕnă numai inul de primăvară; calitatea dobândită e superióră celui de tómnă.

Printre numerósele varietățĭ mai putem cita: *inul comun* și cel *de Riga*, care ne dă un fuior lung și producțiune mare, sĕmînța însĕ trebue înoită la 2—3 anĭ. fiind că degeneréză cu ușurință, în care cas produsul ce am dobândi din sĕmînță, va fi de calitate inferióră; mai putem numĕra și *inul de iérnă*, care se cultivă mult în țĕrile nordice; *inul de Livonia* a căruĭ sĕmînță nu degenereză, se dobândesce o calitate destul de bună, firele însĕ sunt mai scurte ca ale celui de Riga.

Inul reușesce în tóte soiurile de pământ, în cele ușóre ca și în cele argilóse, trebue însĕ bine preparat terenul destinat pentru cultură.

De preferință e a se cultiva într'un teren nĕsipos, adênc și de aluvion, cum e pământul țerei nóstre, care ajută mult crescerea acestei plante.

Pământul, după cum am spus mai sus, trebue bine preparat Pentru inul de primăvară se va da terenului 2—3 arăturĭ de cu tómnă, grăpându-se de mai multe-orĭ, în scop ca sĕ se mărunțéscă bine.

Ca îngrășĕmînt se póte da terenului băligar de cai s-u oi. când inul se cultivă în pământurĭ tarĭ; în cele ușóre se va puté îngrășa cu băligar de boi sĕu vacĭ: băligarul trebue deopotrivă împrăsciat pe loc, pentru ca inul sĕ aibă uniformitate în crescere.

Inul de tomnă se sĕmĕnă de regulă pe la începutul luĭ Septemvrie, ér cel de primăvară, prin Martie și Aprilie. Semĕnăturile din Martie sunt mai bune.

Inainte de sĕmĕnat trebue sĕ fim încredințațĭ de calitatea semințeĭ. Sĕmînța bună se cunósce după *luciul* și greutatea sa; décă sĕmînța nu e bună, luciul îĭ dispare, capĕtă o culóre verdue și puindu-le de-asupra unuĭ vas cu apă, plutesc.

Sĕmĕnatul inului, trebue făcut cu mare băgare de sémă, spre a împărțĭ de o potrivă sĕmînța. Se recomandă a se sĕmĕna pe séră inul, și a se îngropa prin grapă a doua-dĭ dimineța, când pământul conține ceva umezélă provenită din rouă.

Cantitatea de sĕmînță ce trebue sĕ semĕnăm variézá după scopul ce urmărim; décă voim fuior de calitate superióră, vom semĕna mai multă sĕmînță, în care cas firele fiind prea dese se vor desvolta mai puțin și calitatea firelor va fi mai bună; décă, din contră, inul ce vom sĕmĕna e menit a ne da și sĕmînță, îl vom sĕmĕna mai rar. In termen mediu, cultivând inul pentru sĕmînță, cum obicĭnuesc cultivatorii noștri, vom pune pe hectar 50 kgr. sĕmînță. Pentru fuior, inul se semĕnă mult mai des.

Sĕmînța se îngrópă prin două grăpăturĭ încrucișate: după cât va timp e bine chiar sĕ se tăvălugéscă. In cultura mică sĕmînța se îngrópă cu grebla de mână.

După sĕmĕnat, inul se plivesce când se observă că buruenile împedecă vegetația. E bine a se face plivitul după o plóie, căcĭ buruenile se smulg cu ușurință. înlăturând în același timp și vătĕmarea rădecinelor de in.

Recolta. — Inul destinat pentru fuior 'l vom smulge când semințele sunt în pîrgă, fiind-că fuiorul ce vom dobêndi e de calitate bună; din contră, décă voim sĕmînță, îl vom smulge când semințele sunt în de-ajuns cópte; firele dobêndite vor fi inferióre în calitate. In general, inul de tómnă sĕ recolteză prin Maiŭ, ér cel de primăvară prin Iulie și chiar August.

Smulgerea firelor de in se face cu mâna. Se prind firele cu mâna stângă de mijloc. ér cu cea dréptă de lângă rădĕcină, apoi se trag firele în direcție oblică și cu băgare de sémă spre a nu le strivi; se scutură rădĕcinile de pământ, alegându-se și buruenile, ce au mai rĕmas printre firele de in.

Décă pământul e prea tare în timpul recolteĭ se va strînge mai câte puține fire în mănunchiŭ, lucrarea fiind mai anevoiósă; rădĕcinile sunt bine ținute de pământ și se pot strivi firele de in, décă ne vom grăbi și nu vom umbla cu băgare de sémă.

Mănunchele smulse se légă câte 2 încrucișate și se așéză în picióre la un loc deschis și espus sórelui, rĕsfirându-le la rădĕcină, ca uscarea sĕ se facă uniform. După uscat inul se face teancurĭ, care se vor aședa sub un șopron, sĕu în lipsă se vor face în formă de căpițĭ și se vor învăli cu pae. Inainte de a începe topitul inului, trebue să-i luăm sĕmînța.

Pentru acest scop se așéză un dărac cu dințĭ de fier pe o masă, ér de-o parte și de alta 2 lucrătorĭ trag pe rênd câte un mănunchiŭ prin dinții daracului: capsulele fiind despărțite de dinții daracului, cad jos. După acésta se ia capsulele, se pun pe un ciarșaf, și când sunt bine uscate, se bat până se desparte bine sĕmînța, apoi se vênturá și se ciuruesce spre a separa cojile de sĕmînță. Sĕmența astfel căpĕtată se pune într'un loc ferit de umezélă și lumină.

Topitul. — Inul se póte topi uscat sĕu mai verdui, când putem dobândi un fuior de o calitate mai bună. Topitul se face în apă stătătóre, curgĕtóre sĕu prin espunere la rouă.

Mĕ voiŭ ocupa mai mult de topitul inului în apă stătătóre și curgĕtóre, fiind mult mai lesnicios și în acelașĭ timp mai practic. Când topitul se face în apă stătătóre, se va alege o apă cât se póte de limpede, făcêndu-se o gropă în care se va aședa inul în teancurĭ orisontale; pe teancul cel mai de deasupra se pun greutățĭ, spre a nu pluti pe apă.

Topitul în apa stătătóre se face prin August și duréză 10 dile; décă se întârdie prin Septemvrie și Octomvrie, póte dura 15—25 dile. Se cunósce că inul e în de-ajuns topit, când firele se despart cu ușurință de partea lemnósă și spălându se, apa rĕmâne murdară. După-ce inul s'a spălat bine, se usucă și se pune în magasie spre pĕstrare până se începe melițatul.

Topitul în apă curgĕtóre e mai puțin întrebuințat la noi, se face în tocmai ca topirea în apă stătătóre, cu deosebire că teancurile sunt fixate prin nisce țĕrușĭ spre a nu fi tîrite de apă. Se póte face topitul și în lădĭ ale căror laturĭ sunt găurite spre a puté strĕbate apa în interiorul lor: inul este aședat în aceste lădĭ, ér ele sunt fixate prin nisce țĕrușĭ de pământ. Topitul duréză 10—12 dile.

După ce inul e bine spălat, se espune într'un loc deschis și în fața sórelui spre a se usca.

Albitul inului. — Se póte face în mod natural și artificial.

Cel mai bun metod e albitul natural fiind mult mai ușor de întrebuințat. Se întinde inul pe o livade deschisă în fața sórelui; se lasă expus la rouă timp de 20—30 dile, în care timp se întórce din când în când, pentru-ca albirea sĕ fie uniformă. Décă în acest timp al albireĭ s'ar întêmpla plóie, inul trebue strins și pus în magazie, căcĭ altfel se strică décă 'l vom lăsa tot intins.

Inainte de a începe sdrobirea firelor, uniĭ cultivatorĭ pun inul în cuptóre după-ce s'a scos pânea, îl țin câte-va óre apoi, îl scóte și-'l pun pe un sul rotund și-l bat cu un maiŭ; acest mijloc bun înlocuesce melițatul.

Melițatul se face cu instrumentul cunoscut de noi sub numele de meliță, e forte simplu și întrebuințat de toțĭ cultivatoriĭ.

După melițat inul se dărăcesce spre a despărțĭ câlțiĭ de fuióre.

După dărăcit se urmézá cu periatul, spre a scóte inul mai curat.

Apoi se face păpușĭ (jurubițe), păpușele se fac pachete ca și bumbacul.

(„J. S. C. A.“) *Anghel I. Popescu.*

---

tradat'o numai, ura nețĕrmurită ce ardea în sufletul ei doritor după rĕsbunare o făcŭ sĕ-șĭ însușéscă calitățile mățelor. Devenĭ vicléna și aștepta, ca jertfa sĕ-i cadă neputinciósă în ghiare.

Havy între pregătirile felurite pentru serbarea nunțiĭ sale uită de aventura sa criminală. Femeia pentru care devenise ucigaș, dispărŭ; focul patimei sale se stinse la închipuirea fericirei ce-'l aștepta cu Melania.

În curtea domnéscă era ferbere mare. Servitoriĭ curățiau, măturau, împodobiau odăile. căcĭ pe diua următóre trebuia sĕ vină dómna cea nouă. Ulița pe unde avea sĕ trécă cortegiul de nuntă, era îmbrăcată în crengĭ verdĭ.

Havy merse încă de cu séră la miresa sa, șĭ-l așteptau sĕ vină odată cu nuntașiĭ.

Totușĭ de-odată se întórse pe neașteptate în dricul nopțiĭ la curtea sa. Nelinișteа, că servitoriĭ nu-șĭ vor împlini consciențios datorința, îl făcŭ sĕ se re'ntórcă. Era vesel ca miriĭ ceĭ fericițĭ și lăudă pe servitorĭ, când se convinse, că grijile sale erau neîntemeiate.

Fiind-că era târdiu și comuna unde locuia miresa sa era numai în vecinătate, se decise a nu merge până diminéța.

Calul sĕu era bun, calea cea scurtă până 'n satul vecin o putea străbate cu ușurință într'o óră.

Se culcă decĭ liniștit și adurmĭ între cugete dulcĭ.

Pe când dormia el însĕ o mână slabă de femee întărită de dorul rĕsbunăriĭ lucra febril la nimicirea fericirei luĭ abia născênde.

Des de diminéță mirele se urcă vesel pe cal și plecă.

Drumul îl conducea prin pădurea unde murise Login.

Când trecŭ Havy pe lângă locul, unde sĕvêrșĭ crima grozavă, simțĭ puțină remușcare și frică. Locul crimeĭ sĕvêrșite reimprospetéză tot-déuna în sufletele ucigașilor icóna oribilă, de care înzadar se 'ncércă a scăpă. Fasele morțiĭ și împrejurările spălăcite de timp se desfășură una după alta: ucigașĭ aud din nou țipetul dureros, se 'nfioră, vĕd sbuciumările, convulsiunile, schimosirea fețeĭ, sângele aburitor curge viu din ranele mortale, mirosul lui îmbătător îl simțesc în nărĭ, privirea ochilor sticloșĭ e ațintită amenințător pe eĭ, horăirea muribundilor din nou le umple urechile de grózá. Vai de ucigașĭ! Umbra fantomică a victimelor îĭ urmăresce neîncetat ca furiile din mitologie.

Havy îșĭ isbi de grózá călcâele împintenate în cóstele calului și se smulse violent din visiunea înspăimântătóre. Calul sbura 'n galop, ca și când un inimic de mórte l'ar urmări.

La marginea pădureĭ avea sĕ trécă peste un pod, care împreuna țĕrmuriĭ unei prăpăstiĭ amețitóre.

Cufundat în cugete de remușcare se apropiă de pod, nu observă, că de pe o stâncă îndepărtată o femeie desperată îĭ făcea semne sĕ se oprescă.

Calul pășĭ cu piciórele de dinainte pe pod, femeia începŭ a fugi scuturându-șĭ năframa și strigând plină de desperare sĕlbatică, cât îi încăpea pe gură:

— Stăĭ! Stăĭ domnule!

Glasul eĭ iritat se spulberă fără resultat în vênt...

Când ajunse la mijlocul podului, grindile acestuia părăiră, podelele se grămădiră în disordine una peste alta și cu o pocnitură scârțâitóre se prĕbușiră în abis. Un nor de pulbere se ridică spre ceriu.

Zenovia — căcĭ ea era femeia strigătóre — sosi în fine, prea târdiu ca sĕ vadă numai sbuciumările de agonie ale luĭ Havy.

În fundul prăpastiei stâncóse se svêrcolia în sânge calul sdrobit, și Havy spêzura acățat cu capul în jos de o cotitură de stâncă. Din capu-i sdrobit, așa cá nu-l mai puteai cunósce, curgea sângele pêrĕu. Nicĭ o tremurare, nicĭ un semn de viéță în corpu-i, ce sĕ legăna ca un pendul deasupra ruinelor încâlcite... Era mort.

Zenovia rĕmase câte-va momente încremenită 'n fața spectacolului sguduitor de nervĭ.

În sufletul ei se petrecŭ ceva grozav. Nu simția nicĭ o compătimire cătră jertfa sângerósă a rĕsbunăriĭ sale, și totușĭ n'ar fi stat pe cumpene a-șĭ da dilele viețiĭ selbătice, de-ar fi putut rescumpĕra cu ele viéța luĭ Havy.

Când lucrase ea în liniștea nopțiĭ tăcute la tăierea podului, înaintea ochilor séĭ sufletescĭ icóna rĕsbunăriĭ i-se desfășură cu totul în alte colorĭ, de cum se întêmplă. Cursa morțiĭ o pregătise ea pentru Melania; ucigașul bărbatului ei nevinovat, ar fi trebuit sĕ rĕmână în viéță, sĕ simțéscă chinurile sfâșietóre de a vedé fiinţa iubită, zăcênd sdrobită în sânge închegat.

Colinde.

Norul cel prea luminat.

Norul cel prea luminat
Astădĭ ni-s'a arătat,
Mesia făgăduit
Şi de proroci prorocit
Astădĭ noi l'am dobêndit.
Că sórele-a strălucit.
Din fecióră prea curată,
Din lume prea lăudată.
Lui Irod întristăciune
Fiind plin de-amărăciune.
Irod déc'a audit,
Că trei crai marĭ au venit,
Pruncului celui născut
Multă cinste i-au făcut,
Fórte rĕu s'a mâniat
Mulţĭ coconĭ micĭ a tăiat.
Mulţĭ copii care plângea
S'au tăiat cu sabia,
Mulţĭ copii nevinovaţĭ
Din braţul maicii luaţĭ.
Glas în *Rama* s'audea
Maicele tóte plângea,
Tótele se tânguiau
Cu glas jalnic şi diceau:
O sĕracile de noi
C'am rĕmas făr' de coconĭ.
O, Iróde ce ai făcut?
Mii de prunci ne-ai omorît.
Nu te temĭ tu de urgie
Şi de-a Domnului mărire?
Foc din cer sĕ se aprindă,
Iróde sĕ te cuprindă
Foc din cer sĕ se pogóre
Iróde sĕ te omóre,
Cu sabia îngerescă
Domnul sĕ te prăpădéscă.
Şi de-acum până 'n vecie
Irod pildă sĕ ne fie.
Noi adĭ sĕ ne bucurăm
Pe Dumnedeu lăudăm.

*

Mulţămită.

Mi-am făcut o punguliţă nouă,
Sĕ-mĭ daţĭ o piţulă orĭ două,
Un zlot, orĭ doi
Sĕ-mĭ fac nădragĭ noi.
Că mi-s'o rupt astă-vară
Fugind după vulpea vicléna,
Că io-s ficior de cătană.
Nu vĕ uitaţĭ la ţundra mea că e [aşa ure
Că adĭ, mâne mĕ vor pune jude.
Am fost la oraş
Sĕ mĕ pue cămăraş.
O dis, că sĕ aştept păn pe mâne,
Pe mâne mĕ muşcă o góngă mare
Eu alergai prin grădiuile ómenilor
Ómenii după mine.
Mĕ legară cu un cârnaţ
Pe după grumaz.
Cu un cârtaboş
Pe mai în jos.
S'aveţĭ folos
De nascerea lui Ristos.

Publicate de:
Isidor Dopp.
înv. român.

Ea nu sciuse că Havy se reîntórse nóptea, cugetase că încă tot la mirésa sa e. Umbra bĕrbatului ei mort îi şoptea tótă nóptea, că Melania va călca prima-dată pe pod.

Acum rĕsbunarea i-se părù neisprăvită. În faţa scenei înfiorătóre, mintea ei sguduită de gróza atâtor întâmplărĭ tragice îşĭ pierdù echilibrul.

Îşĭ ridică mânile către ceriu, privirea ochilor ei stinşĭ îşĭ perdù focul, şi esclamă:

— Dómne a tot puternice! Mi-ai luat rĕsbunarea!

Versul ei sună reguşit... obrajiĭ ei se albiră ca la morţĭ... înaintea ochilor ei începură a juca schintei... şi cădù grămadă fără puterĭ.

* * *

Zenovia a mai trăit câţĭ-va anĭ cu mintea clătită. În tóte dilele împletia cununĭ de florĭ şi le punea pe crucea dela mormêntul lui Login. Iérna, când nu erau florĭ împletia din bărbănoc.

Într'o diminéţă după o nópte viforósă de iérnă au aflat'o îngheţată pe crucea lui Login, pe care o ţinea cuprinsă.

Povara grea a secretului ei nu a împărtăşit'o nimĕnui.

Ómenĭ muritorĭ lăsaţĭ rĕsbunarea 'n mânile Domnului!

Călindarul Plugariului.

A apărut şi se póte procura de la tipografia *A. Mureşianu* — Braşov, **„Călindarul Plugariului“**. Preţul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicĭnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor şi cele poştale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal şi Ungaria şi lista advocaţilor românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reuşit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm“). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincĭ într'o păstaie (poveste de Andersen), Luléua lui moş Radu, Legenda pămêntului şi a muncii, de Dim. Dan, „Al mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănăţenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este şi în acest an bine representată prin următórele articole: „Duşmanii economiei“ de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor“ de A. Boldor, „Causele de ce sĕmĕnăturile sunt rele“ de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăcióse pomilor şi viilor“, „Ce plătesce banul şi cum îl cruţăm noi?“

După partea economică urméză pe mai multe paginĭ diferite *„poveţe“*, apoi „Diverse“ şi în fine „Anecdote şi Glume“.

Ca adaos sunt şi anul acesta o mulţime de anunţurĭ.

Animalele în nóptea de Crăciun.

Incă în timpurile cele mai vechĭ, după-cum spun poeţii grecĭ şi chiar biblia, unele animale au fost distinse cu darul vorbirei şi a profeţiei.

Un diar nemţesc povestesce ce cred Nemţii în acéstă privinţă. Fiind cele spuse de diarul nemţesc lucrurĭ interesante, le reproducem şi noi:

In istoria veche a Germanilor se vorbia mult despre animale, carĭ ar avé darul graiului. După-ce s'a întrodus creştinismul la Germanĭ înainte de asta cu 1200 anĭ, credinţa acésta nu s'a nimicit total, dér s'a rĕstrîns la nóptea de Crăciun, în care s'a născut Isus Christos.

Profesorul Maier din Şvevia spune: „In nóptea de Crăciun pe la órele 12 animalele se pun în genunchĭ şi se închină“. In Germania domnesce credinţa generală, că animalele în nóptea de Crăciun vorbesc împreună. Credinţa acésta este de altminterĭ rĕspândită şi la popórele romanice, ba chiar şi la cele din America. In Ştiria se crede, că în nóptea de Crăciun şi duhurile pot sĕ vorbéscă cu animalele, ér în timpul liturgiei de la medul nopţii chiar şi satana. In Germania-de-sud se crede, că póte sĕ audă convorbirea animalelor chiar şi omul, al cărui suflet nu e împovărat cu pĕcate de mórte.

Despre un asemenea om se povestesc următórele:

„In séra de Crăciun un rêndaş (biriş, argat), s'a gândit sĕ méargă la spovedanie, ca sĕ se cuminece tocmai în diua de Crăciun. Biserica era departe de unde şedea el şi s'a întors nóptea târdiu acasă. După-ce a sosit acasă s'a dus în podul grajdului sĕ se culce. In grajd erau mai mulţĭ boi. Rêndaşul adormì curênd, între órele 11 şi 12 însĕ se trezì audind pe cine-va vorbind tare. Ascultând cu mare atenţiune, spre mirarea lui aude, că unul din boi dice către celă-lalt: „Haid' sĕ ne suim în pod şi sĕ stingem viéţa rêndaşului“. Celă-lalt bou mai milos rĕspunde: „Nu, asta nu putem s'o facem. Astădĭ a fost la spovedanie şi mâne va fi primit la masa Domnului“. Boul care a vorbit întâiŭ, érăşĭ dise: „Insĕ rêndaşul scie acuma şi aude tóte şi de sigur va povesti, ce a audit“. La care rĕspunse celă-lalt bou: „Fii numai liniştit şi te rógă, césul în care ni-se îngădue sĕ vorbim şi noi, îndată va trece“.

Audind acestea rêndaşul, îi venì curagiul se dĕdù jos pe scară şi se uită pe-o crepătură în grajdul boilor. Şi boii erau în genunchĭ, ridicau piciórele dinainte şi îşĭ făceau cu piciorul drept semnul crucei. Când a sunat césul doi-spre-dece le-a încetat darul vorbirei.

Insĕ fiinţele acestea necuvêntătóre, nu numai, că cuvêntéză în nóptea de Crăciun, dér sunt în stare a predice chiar şi viitorul. Aşa în acéstă nópte vorbesc între sine despre aceea, cum îi îngrijesc stăpânii lor, bine orĭ rĕu şi prorocesc casurile norocite sĕu nenorocite, carĭ se vor întêmpla în anul ce urméză.

După credinţa, ce este rĕspândită în Prusia rĕsăritênă, omul trebue sĕ se feréscă sĕ nu asculte cuvêntările vitelor, pentru-că atuncĭ de sigur va trebui sĕ móră.

Tot aşa şi în Ştiria, unde s'a întêmplat, că un ţĕran era tare doritor a afla, ce vor fi vorbind caii lui în grajd şi s'a ascuns sub iesle.

Şi étă, caii încep a vorbi unul cu altul şi se întrebau: Óre Dómne, ce stăpân vom căpĕta acuma, căcĭ acesta va trebui sĕ móră nu peste mult? Fórte uimit, îngrijat şi mâhnit eşĭ ţĕranul din grajd. Şi tocmai aşa s'a şi întêmplat, după cum diceau caii: Din acel cias se îmbolnăvì ţĕranul şi n'au trecut multe sĕptĕmânĭ din anul cel nou, şi fù pedepsit pentru curiositatea sa şi murì.

Un cultivator de vite din Bavaria îşĭ bătea joc de credinţa acésta şi rîdea de ómenii, carĭ spuneau asemenea lucrurĭ. Intr'o nópte de Crăciun se duse şi el în grajd, cu gândul sĕ rîdă bine de cei ce cred asemenea lucrurĭ, fiind sigur, că nu va audi nimica. Pe la medul nopţii începù unul dintre boi către celălalt: „Uite, frate, mie mi-e milă de stăpânul nostru; de adĭ în opt dile trebue sĕ-l ducem la grópă“. La care rĕspunse celălalt: „Şi mie îmĭ pare rĕu, căcĭ întotdéuna s'a purtat bine cu noi, nu ne-a dat nicĭ-odată bătăi, ér nutreţ şi odihnă încă am avut destulă.“ Ţĕranul a început sĕ rîdă şi a doua di vêndù boii pe un preţ de nimica. Dér se ivì o epidemie grozavă între vitele din comuna aceea şi tóte vitele de jug au perit în 8 dile, afară de cei doi boi, pe carĭ îi vêndu-se ţĕranul. Intr'aceea se îmbolnăvì şi ţĕranul şi murì. Ne mai fiind alte vite de jug în sat, a trebuit sĕ-i prindă la jug pe cei doi boi carĭ i-au dus apoi sicriul la cimitir.

Interesantă şi hazlie este istoria, ce se povestesce despre o slugă din Stiria care în nóptea de Crăciun a audit următórele vorbe: „Mâne se va îneca stăpânul nostru cu cea dintâiŭ sarmală de varză, ce va vré sĕ o înghită“. A doua di şedênd la masă, când stăpânul a vrut sĕ scótă cu furculiţa din blid cea dintâiŭ sarmală, sluga l'a lovit pe stăpân aşa de tare peste mână, încât sarmala a sărit departe cu furculiţă cu tot. Stăpânul se uita mirat la slugă, care apoi îi povestì cele audite în nóptea de Crăciun. Intr'aceea sarmala a înghiţit'o un câne şi s'a înecat cu ea.

Uite aşa umblă ómenii chiar şi din naţiunile cele mai culte cum sunt Germanii, cu fel de fel de credinţe deşerte şi superstiţiunĭ, căcĭ fantasia omului nicĭodată nu pauséză, ci vecĭnic lucréză. Dér în superstiţiunile acestea nu este nicĭ un rĕu aşa de mare, din contră prin ceea-ce se spune, că în ora când s'a născut Domnul nostru Isus Christos, chiar şi vitele îngenunche şi se închină Creatorului, se esprimă ceea ce esprimă şi scriptura prin cuvintele:

„Totă zidirea sĕ laude pe Domnul!“

MULTE ŞI DE TÓTE.

Crăciunul unui Împĕrat.

Henric al VII-lea a fost prins şi ţinut închis în castelul Bökenheim de către propriul sĕu fiu. Castelanul avea poruncă sĕ-l tracteze cât mai aspru. Frig, fóme, durerea şi căinţa rodeau la sufletul bĕtrânului împĕrat, care se chinuia în temniţa castelului.

Era în séra de Crăciun. In odaia castelului ardeau mulţime de luminărĭ. Fetiţei lui Hildegart i-se pregătea masa cu darurile de Crăciun. Când însĕ sună clopoţelul şi fetiţa fù dusă înaintea mesei cu darurile în odaia ce strălucea de lumină, ea începù sĕ plângă amar, acoperindu-şĭ faţa cu amêndouĕ mânile.

Părinţiĭ spăriaţĭ întrebara pe fetiţa lor, décă nu cumva îi lipsesce ceva?

Da — rĕspunse fetiţa suspinând — eu nu pot sĕ vĕd aceste lucrurĭ frumóse, căcĭ înaintea mea stă tot-déuna omul acela palid cu pĕrul alb, pe care l'am vĕdut ducêndu-l îndĕrĕtul zidurilor temniţei.

Fetiţa plânse şi se jelui atâta, până ce tatăl ei luă darurile de Crăciun şi se scoborî cu ele jos în temniţă, dând voie, ca mama şi fetiţa sĕ-l însoţéscă la cel întemniţat, ducêndu-i bucate, vin şi plăcintă.

Fórte mişcat împĕratul puse mâna sa pe capul fetiţei dicênd:

„Precum tu m'ai înveselit şi mângâiat astădĭ aşa sĕ te mângâe şi sĕ te binecuvinteze Dumnedeu, şi sĕ facă sĕ fi şi tu multora spre binecuvêntare“.

Rugăciunea fù ascultată. Hildegart ajunse stariţa Mânăstirei Distbodenberg. Multora le fù ea spre binecuvêntare.

*

Un curios dar de Crăciun.

În ajunul Crăciunului catolic, un funcţionar dela un minister din Viena, a primit un dar fórte ciudat.

Funcţionarul însĕ nu era acasă, ci tocmai plecase într'o lungă călĕtorie, când soţia sa se pomeni cu doi inşĭ, carĭ îi aduc o ladă mare, spunênd că înăuntru e un dar de Crăciun din partea unui prietin al bărbatului sĕu.

Soţia nu voi sĕ priméscă lada, dér cei doi necunoscuţĭ, după-ce puseră lada în faţa uşei, plecară.

A doua-di, lada era în acelaşĭ loc, dér de unde în ajun era fórte grea, acum se uşurase cu totul.

Soția funcționarului însciințând poliția, se procede la o anchetă.

Se găsi, că lada avea două capacurĭ și că într'ênsa fusese un individ. Misterul era din ce în ce mai mare.

Cine-va din curioșiĭ, carĭ se aflau de față, recunoscù că acel cufăr aparține unui prietin al său și tot-deodată și prietin al funcționarului, căruia fusese adusă lada.

Continuându-se ancheta se dovedi, că acel prieten, care se afla odată în strînse legăturĭ cu funcționarul și cu familia lui, se certase cu el pentru un lucru nimic și rupsese orĭ-ce relațiunĭ.

Prietenul însĕ voia cu orĭ-ce preț sĕ se împace și găsi următorul mijloc:

Sĕ vină într'o ladă, punênd pe doi ómenĭ sĕ-l ducă în casa prietenului sĕu, sub cuvênt, că în acea ladă e un dar da Crăciun.

Soțul nefiind acasă și soția refusând lada, prietenul a rĕmas afară,

Peste nópte i-a fost prea frig, a des chis unul din capace și a fugit.

Acest even ment face astădĭ obiectul de discuție al tuturor vienesilor.

*

Trei palme

Qilele trecute a rĕposat vestitul medic psichiatru *Krafft-Ebing*, care orĭ de câte-orĭ i-se da prilegiu, istorisia cu multă plăcere următórea pățanie hazlie din tinerețe:

Pe vremea mea de student în tótă diminéța se oprea înaintea gimnasiului o telégă, la care era înhămat un măgar, care transporta lapte de la sat. Firesce — ștrengarii de băețĭ îșĭ făceau mult haz sĕ întărîte pe filosoful cu patru picióre, și se împrăsciau numai atuncĭ când se apropia lăptarul, care, se înțelege, numai prin vorbe puté sĕ-șĭ verse nĕcasul.

Intr'o diminéță céta de copii împresuraseră ér pe bietul măgar, dér când audiseră zingănitul canelor de lapte, s'au împrăsciat cu toțĭ. și am rĕmas numai eu ridĕnd fericit și mâncându-mĭ bucata de pâne ce o luasem de acasă.

Omul cu laptele, care ardea de dorul de a rĕsbuna insultele aduse măgarului sĕu, s'a repedit la mine și mi-a tras o palmă sdravenă.

Plângênd am alergat apoi, ca se-l pîrĕsc la directorul. In fuga mare însĕ, m'am lovit de profesorul de clasă, care întra tocmai pe ușă, încât acesta a scăpat jos tóta caetele ce le ținea în mână și era cât p'aci sĕ-l rĕstorn. Inainte de a puté cere scuse, am căpĕtat acum și a doua palmă.

Firesce am început din nou a sbiera. La larma acésta a eșit pe coridor și directorul. Intrebându-mĕ ce nĕcas am, i-am spus: Profesorul de clasă mi-a dat o palmă deși eu măgarului nu i-am făcut nimic. In momentul acesta am căpĕtat și a treia palmă.

*

Darurĭ de Crăciun în America.

Când e vorba de darurĭ de Crăciun séu Anul Nou, Americanii nu se uită la preț. In acest an s'au cheltuit sume colosale pentru asemenea darurĭ, dér mai ales în New-York. Așa de esemplu, un milionar din New-York a trimis un cadou în portelanurĭ în valóre de 25.000 lei, un altul a făcut cadou unei dómne, dantele în valóre de 13 mii lei. Un altul a trimis o stofă orientală în valóre de 10.000 lei. Președintele Statelor-Unite Roosevelt a primit însĕ un număr considerabil de cadourĭ. Câte-va dile de-arêndul căruțe și diferite alte vehicule au transportat, la locuința sa, diferite cadourĭ, ca: vin, haine, jucării, mobile, lucurĭ de mâncare, țigărĭ și... medicamente. Președintele Roosevelt a luat hotărîrea, ca mai tóte acestе obiecte sĕ se dea instituțiunilor de binefacere și spitalelor.

*

Capra și vulturul.

Étă ce se raporteză despre eroismul unei capre:

Pe muntele Froda în vara acésta un tînĕr cioban, pe când durmia pe érbă, a fost atacat de către un vultur. Neavênd arme, el s'ar fi putut rĕu apĕra, décă nu-i venea în ajutor o capră. Curagiosul animal se repedi cu córnele plecate asupra vulturului, așa că ciobanul câștigă timp spre a-șĭ lua bâta, ce se afla vr'o câți-va pașĭ departe de locul unde durmise. Dér vulturul părea că a înțeles, că póte încă s'o pățéscă, de aceea lăsându-șĭ prada s'a ridicat érăși în vĕzduh.

*

Un popor fără religiune.

S'ar fi credut că nu póte sĕ existe un popor fără religiune și cu tóte acestea el există: e poporul corean.

Coreenii n'au de cât cultul morților și al strămoșilor; o religiune fie ea cât de primitivă, n'au.

Bine înțeles că neavênd religiune, ei n'au nicĭ preoțĭ.

Până mai anii trecuțĭ era interdis chiar preoților strĕinĭ de a locui în Corea séu de a clădi biserici.

De câtă-va vreme însĕ, s'a dat voe tuturor misionarilor, carĭ au acum mare succes, de óre-ce au convertit — décă se mai póte, în specie, întrebuința acest cuvênt — 30.000 Coreenĭ la catolicism.

Majoritatea Coreenilor n'are însĕ nici acum vr'o religiune.

Anunțurĭ de căsĕtorie.

De la 19 până la 31 Dec. 1902.

1) Andrea Bartesch ev. comerciant de făină cu Margareta Bartesch n. Wonner ev. din Brașov. 2) Ioan Thiess, ev. cancelist de advocat cu Rosina Maier n. Wenzel ev. din Brașov. 3) Iuliu Wilhelm Schneider ev. tipograf cu Helena Gräf ev. din Brașov. 4) Traugott Linzing, ev. calfă de zidar cu Regina Mauresch ev. din Brașov. 5) Dumitru Puiu gr. or. calfă de zidar cu Maria Rusu gr. or. din Brașov. 6) Dancs Samu ev. ref. calfă de ciobotar din Brașov cu Bathori Ida ev. ref. din Covasna. 7) Andrea Fleischer ev. calfă de zidar cu Pongraz Teresia r. cat. din Brașov.

Sosițĭ în Brașov.

Pe diua de 31 Decemvrie.

Europa: Rebner, Viena; Müller, Arad; Cornescu, Bucuresci; Patitia, c. și r. locotenent, Brașov, Neumann, Pesta.

Bucuresci: Herzberg, Bistrița; Pollátsch, Vințul de jos; Gruner căpitan, Schor privatier, Bucuresci; Hoffman, Tușnad; Goldstein, Budapesta.

Grand: D-na Schneider, Ploiesci; Schmidt, Sibiiu.

Pe diua de 2 Ianuarie 1903.

Pomul verde: Contele Haller, lct. de husarĭ, Brașov; Orășanu. fucționar, Viena.

Europa: D-na Ioanovicĭ, Azuga; Karpelet, Petroșenĭ; Somerecker, Pesta; Pilzer, Krakau; Hoffman, Friedmann, Pesta.

Calendarul sĕptĕmânei.

DECEM. (1902) are 31 dile. ANDREA.

Dilele	Călend. Iul v.	Călend. Greg.
Dum.	22 S. m. Anastasia	4 Isabela
Lunĭ.	23 S. 10 m. de Crit.	5 Telesfor
Marțĭ	24 C. m. Eugenia	6 † **Botez D-lui**
Merc.	25 † **Nasc. D-lui (Cr)**	7 Valente
Joi	26 † **Sob. Pr. Maria**	8 Severin
Viner	27 † **Sf. Arch. Stef.**	9 Iulian
Sâm.	28 22 mii m. Nicod	10 Paul erem.

Cursul losurilor private

din 29 Dec. 1902.

	cump.	vinde
Basilica	18 25	19 25
Credi	433.—	437 —
Clary 40 fl. m.	187.—	200 —
Navig. pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	83.—	86 —
Krakau	75 —	78.50
Laibach	75 —	77 —
Buda	180. —	2[illegible]0.—
Palffy	182.	186.—
Crucea roșie austriacă	55 —	[illegible]6 —
„ „ ung.	26.75	27 7[illegible]
„ „ ital	27.25	28.25
Rudolf	70 —	74.—
Salm	240 —	242.—
Salzburg	76.—	7[illegible].—
St. Genois	255 —	275. —
Stanislau	77 —	80 —
Trientine $4^1/_2\%$ 100 m. c.	427 —	430 —
„ 4% 50	42 25	44 25
Waldstein	[illegible]2 —	72.—
„ de 10 francĭ	32 —	35 —
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Nr. 9481—19 2

PUBLICAȚIUNE

referitóre la așternerea fasiunilor a dărei de câștig de a III-a și a IV-a clasă și a celora după darea cametelor, după capitalĭ și capitaliilor pasive.

a) Referitóre la darea de câștig de a III-a clasă.

Spre scopul evaluărei dărei de câștig de a 3 a cl., pentru anul 1903, se provócă tóte acele partide, carĭ în anul 1903 au început o afacere séu întreprindere supusă dărei, de a lua în primire fără întârdiere dela oficiul orășenesc de dare formularele pentru fasionarea dărei de câștig de a 3-a cl.

Fasiunile aceste, provĕdute cu datele corĕspundĕtóre, au de a se așterne *cel mult până în 20 Ianuarie 1903 la oficiul orășenesc de dare.*

b) Referitóre la darea de câștig de a IV-a clasă.

Partidele obligate la solvirea acestei dărĭ, precum toțĭ funcționari publicĭ, comunalĭ, acei bisericescĭ, acei dela diferite societățĭ și în fine acei privațĭ, carĭ au o léfă permanentă. o pensiune. gratificatiune séu rente, în fine toțĭ conducĕtori de afacerĭ administratorĭ, comptabilĭ, cassarĭ, etc. carĭ capĕtă peste 40 fl. léfă lunară, se provócă de a-șĭ lua dela amintitul oficiu de dare în primire formularele pentru fasionarea referitórei dărĭ, așternêndu-le provĕdute fiind cu datele recerute *până în 20 Ianuarie 1903* aceluiaș oficiu.

c) Referitóre la darea cametelor de capitalii și rente.

Acele partide, carĭ au camete după pretensiunĭ de capitalii, se provócă, ca spre scopul statorirei dărei după camete, sĕ-șĭ ia îndată în primire referitórele formulare de fasionare dela oficiul orășenesc de dare, reașternându-le, provĕdute fiind cu datele corĕspundĕtóre, *cel mult până în 20 Ianuarie 1903.*

Tot aceeaș dispositiune valoréză și pentru persónele, carĭ au rente, precum și acei proprietari de morĭ și dérste, carĭ surórtă înșișĭ acéstă afacere, ci au aceste obiecte date în arêndă, prin urmare carĭ sunt obligațĭ la fasionarea arêndei.

d) Referitóre la fasionarea datoriilor de pe realitățĭ.

Acei proprietari de casă și realitățĭ, a căror realitățĭ sunt îngreunate cu datorii, sĕ provócă de a-șĭ lua în primire dela oficiul orășenesc de dare referitórele formulare pentru fasionare, și provĕdêndu-le cu datele corĕspundĕtóre, se le reașternă aceluiași oficiu *până în 31 Ianuarie 1903.*

După 31 Ianuarie 1903 până în 15 Februarie 1903 sunt a se așterne fasiunile prin cererĭ scripturistice, în aceste petițiunĭ este de a se motiva prin o împrejurare plausibilă întârdierea așternereĭ fasiunei.

Fasiunile așternute după 15 Februarie 1903 nu se iau sub nicĭ o împrejurare în considerațiune.

Brașov, în 29 Decemvrie 1902

1—2. *Oficiul de dare orășenesc.*

Haveloc și mantale de plóie Gumi.

Deposit de strae cu pĕr lung ardelene.

Ne luăm voe a atrage atenția On. public din oraș și dela țéră, că noi afară **de haine gata pentru bărbați și copii** ținem un

deposit mare de postavurĭ
din țéră și streinătate.

Luăm comande pentru haine bărbătescĭ și de copiĭ după mĕsură, și garantăm pentru croiala modernă și potrivită, care se esecută după cele mai nouă fasóne

Cu tótă stima

Depner, Roth, Westemean,
în edificiul „Spar Cassa" Strada Vămii 3—5.

697.10—0.

Paltóne bĭănite de postav și piele.

Mostre de postavurĭ la cerere franco.

Devisa: Dever mare, câștig puțin.

P. PAVEL,
CROITOR WIENES civil și militar.

Comande din provincie se esecută cu tótă acurateța.

Am onórea a aduce la cunoscința On. public, că atelierul meu de

Croitorie de uniforme și haine civile,

ce-l avém sub Bucum Nr. 15 **l'am mutat dela 30 Septemvrie 1902 în Strada Michael-Weiss Nr. 26.**

Atrag atenția p. t. Domnĭ, carĭ servesc anul de voluntar că la mine se pot căpĕta cu **124** corónе următórele obiecte de uniformă:

1 manta, 1 tunică, 1 pantalon, 1 blusă, 1 baionetă elegantă cu curea după plac, 1 părechiă mănușĭ, 1 cravată.

Tóte aceste haine se confecționéză din **stofe fine** după mĕsură și regulament. Tot-déuna sunt provĕdut cu stofe englezescĭ.

Rugând pe On. public de binevoitorul sĕu concurs, subsemnez

cu tótă stima

(9—12.) **P. PAVEL.**

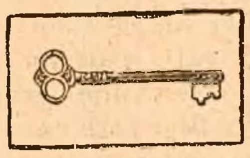
Croială artistică.

In urma unei cărțĭ postale, merg în persónă a lua mĕsura

Săpun în rude
SCHICHT.

MARCA: Cerbu sĕu Cheia

Săpunul cel mai bun și cu spor de aceea cel mai ieftin.

Se capĕtă pretutindenĭ

92—40.(725).

Instrument minunat!
NOU! TROMBINO! NOU!

Dumneavóstră cântațĭ fără instrucție și fără cunoscință de note sub garanție imediat cele mai frumóse cântece, dansurĭ, marșurĭ, ca: „Trompeter von Säkkingen", „Nu fi mâniósă", „Abandonata", „La Souper", „Poșta în pădure", „Marșul lui Radetzky", „Du mein Girl" și alte 200 piese musicale cu **Trompeta de nickel** „TROMBINO". Este invenția cea mai sensațională ce am inventat'o. Ea de present și produce pretutindenĭ mare surprindere, cu atât mai mult, când cineva se produce într'o societate ca virtuos, fără sĕ fi avut cineva cunoscință despre acéstă calitate, și cântă imediat fără ostenélă sĕu forțare, numai prin aplicarea notelor la instrument, **musică admirabilă puternică**. Cea mai frumósă petrecere în casă, la societățĭ și sărbătorĭ. La escursiunĭ cu bicicleta, trăsură și partide, cu luntrea cel mai vesel acompaniator. Esecută piese de dans și acompaniarea cântărilor *Trombino* împreună cu cântece și instrucție ușor de învĕțat costă:

I sortă din nickel fin cu 9 tonurĭ fl. 3.50	NOTE pentru I sortă costă **30 cr.**, pentru II sorte **50 cr.**
II „ „ „ „ 18 „ „ 6.—	

Trimiterea cu rambursă numai prin **HEINRICH KERTÉSZ, Wien,** Fleischmarkt Nr. 9—160.

Cine doresce sĕ aibă un **costum bun, elegant și trainic** acela sĕ facă cumpĕrătura necondiționat la

HANS FIELES
în Brașov, Strada Vămei nr. 13,

unde se află tot-déuna un **asortiment mare de stofe**

de **Loden-Tiroles** neîntrecut de durabile, precum și

Stofe de Kamgarn

dela cele mai ieftine până la cele mai scumpe. **Kamgarn negru**, Peruviens pentru **costume de salon și fracurĭ.**

La dorință pot recomanda croitorĭ bunĭ, carĭ sunt în stare sĕ lucreze în 10 óre un costum durabil și fără scăderĭ.

Recunoscințe numerόse.

Mĕ rog de a visita **Magazinul** meu, fără a fi silit la cumpĕrătură.

Hans Fieles,
Strada Vămei nr. 13.

(754,11—20.)

Mostre se trimit cu bonificarea speselor poștei.

Ori-ce econoamă

se póte felicita, dacă considerând sănĕtatea, crutarea și gustul cel bun folosește cafeaua Kneipp de maltă a lui Kathreiner.

Rugare: La cumpĕrare sĕ nu se ceară simplu »cafea de maltă«, ci anume numai cafeaua Kneipp de maltă — a lui Kathreiner — și sĕ se primească numai în pachetele originale, a căror icoană e aici alăturată.

Firma creștină fondată 1860

6 fl.

NEÎNTRECUTE
în frumsеță și precisiune sunt ciasornicile mele veritabile elvețiane din

Oțel negru Brillant

Remontoir-Savonnett, cu capac duplu de oțel negru brilant, aparat precis și fin, (garanție trei anĭ), cadran care lucesce ca opalul, arĕtător patentat, cercul, mânerul din **veritabil Aurdouble.** Aceste ciasornice sunt fórte căutate și fiecare le póră cu plăcere, fiind fórte elegant adjustate

Prețul dimpreună cu ambalagiul fl. 6.—

Ciasornice pentru dame de oțel negru brillant fără capac, fórte frumos lucrate **fl. 7.—. Lanțurĭ d'aur double potrivite pentru ciasornice de bărbațĭ și dame fl. 1.50.** Ciasornice de nickel remontoir **fl. 3.** Ciasornic d'argint remontoir cu capac duplu **fl. 5. Trimiterea cu rambursă.** Ce nu convine primesc înapoi, și restitui baniĭ, prin urmare nu-i nicĭ un risic.

Iosef Spiering, Wien, I Postgasse 2—22.

Catalog mare ilustrat cu prețurile ciasornicilor, lanțurilor, inelelor se trimite gratis și franco.